PEDAGÓGUSOK LAPJA

55. ÉVFOLYAM 5-6. SZÁM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE
1999. JÚNIUS 3.

PEDAGÓGUSNAPI CSOKORKÉNT

Évtizedekkel ezelőtt nyilváníttatott június első vasárnapja pedagógusnappá. Voltaképpen azonban ez az ünnep mindig létezett, csak nem a korábbi kitüntetésesővel és hangos népünnepéllyel, hanem... Igen, a tanév befejeztével, nagyon bensőségesen: a hála és a szeretet jegyében, amit a szülők és tanítványok kedves szavai és virágai fejeztek ki.

Mi most az ilyen alkalmakra írt vezércikk helyett - virágcsokorként - egy felemelő, klasszikus vers részleteivel tisztelgünk a pedagógustársadalom nemzedékei előtt - a pályakezdő fiataloktól a megjárt utak veteránjaig.

Tóth Árpád:

Köszöntő

Te kedves udvar, meghitt, régi termek,
Te ötvenéves drága iskola,
Ma minden régi híved újra gyermek,
S köszönt, mint kisdiákok friss sora,
Ma összegyűlünk e szelíd szigetre,
Melynek vihar nem ronthatja falát,
Ma összebújunk szépen a szivedre,
Mint anya szívére a kis család.

(...)

És rád tekintünk, és megilletődve
Látjuk virágzó ifjuságodat,
Mely büszkén és bízón néz a jövőbe,
S új ötven évet friss kedvvel fogad.
Csak emberlétben nagy szám ez az ötven,
Amely után már lejtős lesz az út,
De a Te pályád csak szebb ívbe szökken,
Minél több ötven évvé nő a múlt.

Köszöntünk hát, ifjú, erős anyánkat,
S míg lábunk szentelt küszöbödre hág,
Úgy érezzük, körödben újra áthat
A szívedből áradó ifjuság.
Újra tanítsz az életbe kimennünk
S büszkén vinni bölcs tudást, ép hitet
És vallani: nem hullhat romba bennünk,
Amit a jó iskola épitett!

Jó iskolánk! még sok-sok ötven évet
Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta, nagy,
Köved közt lüktessen az ifju élet,
Ezer meleg szív, ezer büszke agy,
Nemes tanárok, sok nemes tanítvány
Hírét növeljék e tisztes falak -
S ne álljon meg közöttük soha hitvány
S ne rontsa fényük soha rút salak!

(...)

A TARTALOMBÓL:

- KÖZOKTATÁSUNK A XX-XXI. SZÁZAD FORDULÓJÁN
- SZEF-KONGRESSZUS: PROGRAMALKOTÁS ÉS TISZTÚJÍTÁS
- ISKOLÁINK VÉDELMÉBEN
- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- PÁLYÁZATOK
- KÉPZÉS TISZTSÉGVISELŐKNEK
- A NYUGDÍJIGÉNY ÉRVÉNYESÍTÉSE

NYÁRI KÖZLEKEDÉSI TÁBOR A MAGYAR AUTÓKLUBNÁL

a **Magyar Autóklub Budapesti Területi Szervezete a GYERMEKNAPON** megnyitásra kerülő **Közlekedésbiztonsági és Oktatási Parkjában** általános iskolák felső tagozatos diákjai részére közlekedési **napközis tábort szervez**

1999. június 21. és augusztus 19. között heti turnusváltással.

A résztvevőket speciális és hasznos programok várják.

Felvilágosítás: Bp. II., Rómer Flóris u. 4/a.
Tel.: 316-1115
Bp. XIII., Visegrádi u. 17.
Tel.: 339-8645

IN MEMORIAM
Herczeg János

Alig néhány héttel azután, hogy mozgalmi munkájának elismeréseként megkapta az Eötvös József Emlékérem ezüst fokozatát, elhunyt *Herczeg János* nyugalmazott matematika szakos tanár, gödöllői körzeti bizottságunk egykori titkára.

Hozzátartozói, barátai, kollégái, tanítványai és tisztelői lakóhelyén, Kartalon mély részvéttel kísérték utolsó útjára április 23-án. A szakszervezet képviseletében Nagy István, a veresegyházi általános iskola igazgatója, a gödöllői körzeti bizottság tagja mondott búcsúbeszédet a temetésen. Az elhunyt méltatására hadd idézzük ennek néhány sorát:

"Szerencsésnek mondhatom magam, hogy Jánost több évtizede ismerem. A 60-as évek közepétől végzett szakszervezeti munkát, képviselte a szakma, a kollégái érdekeit. Az 1970-es évek második felétől a 90-es évek elejéig járási, majd körzeti titkári feladatokat látott el a Pedagógusok Szakszervezetében. Ebben az időben közvetlen munkatársak voltunk. Közelről tapasztalhattam emberségét, a pedagógusokért, a tanítványaiért érzett felelősségét. Minden cselekedetében, tettében a segítő szándék dominált.

A sokszor nagyon nehéz, felelősségteljes döntések során is megőrizte derűjét, jókedvét, én soha nem hallottam, hogy valakit elutasított vagy ne hallgatott volna meg. A pedagógusközösség bizalmából ráruházott szakszervezeti feladatokat mindig becsülettel, lelkiismeretesen látta el. Élete, munkássága mindannyiunk példaképe lehet."

A tisztségviselők figyelmébe!

A Pedagógusok Lapja a szakszervezeti tagság egészének rendszeres tájékoztatását szolgálja.
Ezért kérjük tisztségviselőinket, hogy az egyes számokat minél szélesebb körben tegyék hozzáférhetővé. Ez egyaránt érdeke mozgalmunknak és tagjainknak.

- Ki akar törni a kiszolgáltatott helyzetéből?
- Bérfejlesztéséért, megbecsült jövőjéért hajlandó tenni?
- Kész kipróbálni egy sok társa által választott, bizonyítottan sikeres utat?

Ha igen, akkor válassza az öngondoskodásra nevelő, családlátogató pedagógus kivételes perspektíváját, akár másodállásban is!

Jelentkezzen: 252-7573, 251-7443 telefonszámokon.

Kiadó Verőcén, nagy kertben faházas nyaraló július 19-től augusztus 13-ig, illetve augusztus 30-tól szeptember 24-ig.
Telefon: 332-4260 (reggel vagy este).

Autóbuszrendelés! Készséggel állunk rendelkezésükre a néhány órás színházlátogatástól a többnapos bel- és külföldi kirándulásaikhoz autóbuszok biztosításával. Telefon/fax: 330-5540

Osztálykirándulások, táborozások megrendeléséhez kiváló lehetőséget biztosítunk a Bakonyban, vadregényes környezetben.
8572 Farkasgyepű, Petőfi S. u. 47. Tel.: (89) 358-012
Budapesti telefon: 350-0673
Boroszlán, Camping Motel

Tábor és tanfolyam. Nemzetközi népzenei és népitánc-tábort szervez 1999. augusztus 8. és 15. közt Lajosmizsén diákoknak és felnőtteknek a Táborfalvi Közművelődési és Népzenei Egyesület, valamint a KÓTA. Ez egyúttal nyitánya az országos alap- és mesterfokú zenekar-népdalkör vezetői tanfolyamnak, amely egyéves, és a jövő nyári táborral zárul. A tanfolyamra csak érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezhetnek. A táborra július 10-ig lehet jelentkezni. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást, programismertetőt és jelentkezési lapot az alábbi címen, illetőleg telefonon kérhetnek: KÓTA titkárság, 1370 Bp., Pf.: 345; tel./fax: 318-4906, 318-4918, vagy Birinyi József, tel.: 06/20/9346-032.

PEDAGÓGUSOK LAPJA
A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele
Felelős szerkesztő:
Árok Antal
Olvasószerkesztő:
dr. Fényi András
Technikai szerkesztő:
Márfiné Béczi Erika
Szerkesztőség:
1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon: 322-8464,
valamint a központi számok
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.
Kiadja:
a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10.
Központi telefon: 322-8452-től 56-ig
Internet: http://www.deltasoft.hu/pszseh/
E-mail: psz-seh@mail.matav.hu
Felelős kiadó:
Borbáth Gábor főtitkár
Terjeszti
a Pedagógusok Szakszervezete

Index: 26651 ISSN 0133-2260

TERVEK ÉS TETTEK

Az elmúlt időszak legfontosabb feladatát továbbra is a *közoktatási törvény módosítása* jelentette. A tervezet a parlament elé került, már túl van az általános vita szakaszán, és várhatóan június második felében a végszavazásra is sor kerül.

Az általános vita lezárásáig több mint 170 módosító indítványt adtak be a képviselők a tervezethez. Ezek megvitatását a parlament oktatási bizottsága május 19-én megkezdte. A módosító indítványok sorsa a részletes vitában és a szavazás során fog eldőlni.

Ezek tartalmilag és terjedelmüket tekintve is változatosak, és ellenzéki, valamint kormánypárti képviselőktől egyaránt származnak. Van köztük apró szövegmódosítás, de a pedagógiai szakaszolást, a NAT-ot, a kerettanterveket érintő lényegi kérdések is.

A parlamenti erőviszonyok ismerete azt mondatja velünk, hogy a tervezetben jelentős mértékű és érdemi változtatást nem fogadnak el. Számunkra a soron következő feladat a módosítás következményeként készülő rendeletek megismerése és szükség szerinti tartalmi befolyásolása.

Fontosnak tartjuk, hogy a végrehajtási rendelet még az új tanév megkezdése előtt megjelenjen. Az oktatásban betöltött szerepük miatt indokoltnak látjuk a kerettantervek kiadását megelőző, széles körű szakmai vitát, véleménycserét. Bízunk benne, hogy az oktatási tárca figyelembe veszi az ezzel kapcsolatos javaslatainkat, és a saját jogalkotási programját ennek megfelelően alakítja.

Az elmúlt időszakban ülést tartott az Országos Közoktatáspolitikai Tanács és a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács is. Mindkét testület megvitatta *az 1999/2000-es tanév rendjét szabályozó rendelet tervezetét*. Javaslatunkra - amit mások is támogattak -, a következő tanévben a tavaszi szünet nem húsvét hétfőn, hanem egy nappal később ér véget. Reméljük, hogy ezt az egynapos hosszabbítást a végleges rendelet előírja. A javaslat szerint a tanév jövőre is 185 tanítási nap.

A tanév rendjéről kiadott rendelet szabályozza a középiskolai felvételik rendjét is. Az ez évi gondok mindenki előtt ismertek. Az új javaslatok megpróbálnak megoldásokat találni, de egyik testület sem tartotta ezeket kielégítőnek. Azt kértük a tárcától, hogy dolgozza át a tervezetet. Indokolt lenne a felvételik tartalmi szabályozására egy önálló, egységes rendeletet alkotni, és a tanév rendjében már csak a megfelelő dátumot megjelölni.

Ugyancsak az elmúlt időszakban véleményeztük *az oktatási miniszter által adományozható szakmai elismerésekről készült rendelettervezetet* is. Jónak tartjuk, hogy - korábbi javaslatunkra - az elismerések, kitüntetések egy részének az átadási időpontja újra a pedagógusnap lesz. Azt is támogatjuk, hogy az elismerések mellé járó jutalomösszegek jelentősen növekedjenek. Nem támogatjuk viszont a kitüntetések számának 10-20%-os csökkentését. Úgy érezzük, hogy az eddigi keret sem volt elegendő valamennyi, magas szintű munkát végző kolléga elismerésére.

A miniszter új elismerési formákat is alapít. Ezek egyike az Eötvös József-díj. Bízunk abban, hogy a PSZ évek óta létező, három fokozatú Eötvös-érme és az új díj névazonossága nem fog félreértéshez vezetni.

Az iskolákban rövidesen kezdődik a nyári szünet. *Az érdekegyeztetésben azonban nem lesz szünet*. A rendelet-tervezetek véleményezése mellett a jövő évi bérekről is már most elkezdenénk a tárgyalást. A rendeletek közül a már korábban említett kerettantervek mellett fontos teendőnek látjuk a minőségbiztosítás szabályozását, az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont felállítását, az érettségi szabályozását. Célunk az, hogy megalapozott véleménnyel alakíthassuk minden jogszabály tervezetét.

A jövő évi költségvetéssel, bérekkel kapcsolatban kevés még az információ. A PSZ a kongresszuson elfogadott program alapján határozottan képviseli az ágazati bérek felzárkóztatásának igényét amellett, hogy az 1999-ben keletkezett feszültségek kezelését is szükségesnek tartja. Ez ügyben tárgyalásokat kezdeményeztünk. Konkrét javaslatainkat rövidesen eljuttatjuk az oktatási miniszterhez. Reméljük, nem eredménytelenül.

Mindezekről - ahogy eddig is - a lap hasábjain keresztül is tájékoztatjuk tagságunkat.

Varga László
érdekvédelmi titkár

PSZ-képviselet az Oktatási Internacionálében

A huszadik század végére a világ jelentősen átalakult. A végbement folyamatoknak és a változás irányainak nem kell feltétlenül örülni, de következményeivel számolni igen. Magyarország sorsának alakulása ezektől a folyamatoktól elválaszthatatlan.

A PSZ kongresszusa programjában kitűzte azt a célt, hogy az Európai Unióhoz közeledő Magyarországon az uniós értékeket biztosító közoktatás feltételeinek megteremtéséért küzd.

Ezt a munkát nem lehet nemzetközi kapcsolatok nélkül végezni. Különösen fontos a szoros együttműködés kiépítése a csatlakozásra váró országokkal, de ugyanilyen jelentőségű, hogy a már tagországok pedagógus-szakszervezeteitől közvetlen segítséget kapjunk a felkészüléshez.

Az uniós csatlakozás folyamata a szakszervezetek és a szakszervezeti vezetők számára új feladatokat jelent. Itt a tapasztalat, a megfelelő adatok ismerete, a személyes kapcsolat aranyat ér. A PSZ programjának képviselete, a hatékony érdekvédelmi munka csak jó nemzetközi kapcsolatokra épülhet.

Kulcskérdés, hogy az *Oktatási Internacionálé* által kínált lehetőségekkel élni tudjunk, és a nemzetközi szervezet működésére a csatlakozásra váró országok, illetve saját magunk érdekében közvetlenül is hatással legyünk.

Ezért kezdett a PSZ Titkársága a program elfogadását követően azonnal intenzív két és többoldalú együttműködésbe. A régi és jó kapcsolatok megerősítésén kívül szükség volt az OI meghatározó szervezeteivel való rendszeres közös munkára.

A *szlovák szakszervezettel* meghosszabbítottuk és kiegészítettük az együttműködési megállapodást.

A *cseh szakszervezet* kongresszusán sikerült személyesen megismerkedni a német, az osztrák, a dán, a norvég szakszervezet küldöttei mellett a legjelentősebb francia szervezet és a legnagyobb amerikai tanárszervezet első számú vezetőivel.

A *lengyel szakszervezet* meghívására létrejött lengyel-magyar-szlovák hármas találkozót követően, az Oktatási Internacionálé főtitkárhelyettesével és az európai regionális szervezet egyik alelnökével beszéltük meg az eljövendő két év legfontosabb feladatait.

Ez az eszmecsere 1999. május 26-án Luxemburgban, az *Oktatási Internacionálé Európai Regionális Szervezetének* ülésén szervezetünk számára azt a megtisztelő eredményt hozta, hogy a Pedagógusok Szakszervezetének vezetőjeként beválasztottak a regionális szervezet öttagú bizottságába. Bízom abban, hogy az ott elvégezhető munka közvetlenül hasznosul a PSZ tagsága számára.

Borbáth Gábor főtitkár

GONDOLATOK EGY HANGVERSENY UTÁN...

Május 9-én a budapesti Körcsarnokban rendezték meg a pedagóguskórusok újabb országos találkozóját, mely a 100 esztendeje született *Bárdos Lajos* előtt tisztelgett, s egyúttal a Pedagóguskórusok Országos Társaságának tízéves fennállását is ünnepelte. Szép ünnep volt, csendes ünnep (a bensőséges ünnepek általában nem hangosak). Ha arra gondolunk, hogy a 100 éves Mestert ünnepeltük, talán túl csendes is. Ebben a fordított értékrendű világban sajnos csak keveseket érint meg egy ilyen évforduló, pedig az ő művei nélkül sokkal szegényebbek lennénk, s híjával annak az ismertségnek és rengeteg elismerésnek, amelyeket az ő műveivel szereztek kórusaink külföldön. Csendes ünnep volt, hisz a sajtó, tv inkább negatív szenzációkkal foglalkozik (s egy negyedrangú sportesemény vagy eredmény is több nyilvánosságot kap, mint a kultúra). Fordított, manipulált értékrend! Így, a jelenben, fokozottan értékes az a zenei munka, amelyet a pedagógusok folytatnak.

A hangversenyt a Himnusz hangjai nyitották meg, majd *Pokorni Zoltán* oktatási miniszter mondta el emlékeit, meditációit a zenéről. Reméljük, hogy az ének- és zeneoktatás visszaszorulásán sajnálkozó szavait pozitív tettek követik majd.

Csendes ünnep volt, domináltak a bensőséges művek, igaz, ha kellett, szárnyalt a forte is a kórusok ajkán. Sajnos a "körcsarnok" négyszög-téglalap alakú tere nem pótolhatta a Zeneakadémiát. A termet megtöltő közönség így is gyönyörködve hallgatta a szinte hibátlan produkciókat, bár az előadókat és hallgatóságot elválasztó játéktér csökkentette a közvetlen hatást.

A hangversenyt az igaz lelkesedés hozta létre, hírét magam is így fogadtam. Ma a legtöbben lenézik ezt az érzést, idejétmúltnak tartják, pedig nélküle...? Igen, benne nyilvánul meg a lélek, s egyben táplálja is azt, nélküle nincs öröm, nincs kultúra, csak üresség! Rettenetes világunkban már ez mutatkozik meg! A ránk zúduló szemétáradatban csak a kultúra őrizheti meg az emberiességet, a nemzetet. Jelenleg mégis a kultúra leépülése, szándékos leépítése folyik. Kulturális elvonókúrán vagyunk. Lesz-e így újabb 1000 év, vagy legalább néhány száz, vagy Herdernek lesz igaza? Sok kis nép, pl. az észtek, énekelve őrizték meg nyelvüket, kultúrájukat az elnyomás évszázadai alatt is. Ebből tanulnunk kell, s meg kell fordítani a romlás folyamatát. Énekeljenek az óvodások (lehetőleg tisztán), énekeljenek az iskolákban, a templomokban, a zenei általánosokat az új időkhöz igazítva meg kell tartani, és a bennük rejlő nevelő, kulturális és kreatív lehetőségeket nem szabad kidobni az ablakon. Elitre szükség van, nélkülük nincs felemelkedés! Gondoljunk arra is, hogy milyen könnyű valamit lerombolni, s milyen nehéz felépíteni. Nézzünk délre, a kultúrában ugyanígy van. A fentieket kiegészítem azzal, hogy még a kisvárosokban is működjön legalább egy, lehetőleg pedagóguskórus, mely szélesen fejtheti ki hatását, legyenek a kultúra, a nyelv, a humánum őrzői, szellemi műhelyei, a kórus karnagya pedig tudatos vezetője legyen a közösségnek és együttesének!

Végül hadd soroljam fel a hangverseny résztvevőit s a vezénylőket (a felsorolás a műsor szerint):

Pedagógus Nőikar, Ajka (karnagy: *Petheő Balázsné*); Pedagógus Nőikari Egyesület, Fertőszentmiklós (karnagy: *Pirgerné Megyeri Zita*); Pedagógus Nőikar, Nagykanizsa (karnagy: *Russay Olivérné*); Vox Pacis Pedagógus Nőikar, Ráckeve (karnagy: *Csorbáné Fejérdy Zille*); Pedagógus és Ifjúsági Kórus Kulturális Egyesület, Sárvár (karnagy: *Hallerné Horváth Márta*); Szeghy Endre Pedagógus Nőikar, Szeged (karnagy: *dr. Mihálka György*); Schola Kamarakórus, Balatonfüred (karnagy: *dr. Peuserné Kis Szölgyémy Gabriella*); Zrínyi Kórus, Budapest (karnagy: *Holló Gyula*); Bárdos Lajos Városi és Pedagógus Énekkar, Hajdúszoboszló (karnagyok: *Török Zoltán* és *Koncz Zsuzsanna*); Pápa Város Vegyeskara (karnagy: *Fehér Ferenc*); Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Karnagyok Kamarakórusa (karnagy: *Vajna Katalin*); Helyőrségi Klub Pedagóguskórusa, Szombathely (karnagy: *Bencsicsné Hajkó Gyöngyi*); Énekszó Baráti Kör, Tiszavasvári (karnagy: *Kerek Gábor*); Városi Vegyeskar, Tiszavasvári (karnagy: *Gebri József*); Kardos Pál Pedagógus Énekkar, Cegléd (karnagy: *Holló Gyula*); Maróthi György Pedagóguskórus, Debrecen (karnagyok: *Kéry Mihály* és *Kéryné Mészáros Mária*); Városi és Pedagóguskórus, Gyöngyös (karnagy: *Kalocsainé Csillik Mária*); Városi és Pedagóguskórus, Hajdúböszörmény (karnagy: *Kéryné Mészáros Mária*); Palotásy János Vegyeskar, Jászberény (karnagy: *Bedőné Bakki Katalin*); Erkel Kórus, Pápa (karnagy: *Kálmán Frigyes*); Liszt Ferenc Pedagóguskórus, Szekszárd (karnagy: *Gerse József*); Baráti Kör Kamarakórus, Tiszavasvári (karnagy: *Krusóczkiné Barna Mária*).

A hangversenyen természetesen Bárdos Lajos művei domináltak, de megszólalt Liszt, Kodály, Bartók is. A 87. évét taposó *Fasang Árpád* is jelen volt a hangversenyen (mint ahogy ott van mindenhol, ha ereje engedi), illett volna őt legalább egy művével köszönteni.

A hangversenyt hangszeres művek színesítették, *ifj. Fasang Árpád* és *Fasang Zoltán* Liszt, Kodály és Bartók műveket zongorázott és fuvolázott nagy sikerrel. Az összes résztvevő együtt énekelte Bárdos és Kodály műveit, a Mester fia, *Daróci Bárdos Tamás*, valamint *Gerse József, Gebri József* és *Nógrády László* vezényletével.

Köszönet illeti a hangverseny létrehozóit, a Pedagógusok Szakszervezetét, a kórusokat, a karnagyokat és a támogatókat. A Szózat hangjai zárták a koncertet. Szép ünnep volt!

Karai József
zeneszerző, karnagy

ÜDVÖZLŐLAP

Értesítjük tisztelt olvasóinkat, hogy lapunk legközelebbi, összevont száma a nyári szünetet követően jelenik meg.

Egyúttal felhasználjuk a tanév vége alkalmát, hogy a Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége és a szerkesztőség nevében a hosszú hónapok fáradalmait eloszlató és testi-szellemi felfrissülést hozó nagyvakációt kívánjunk mindannyiuknak. Egyúttal köszönetet mondunk szakszervezetünk tisztségviselőinek, akik kollégáik érdekében, iskoláik védelmében kemény csatákat vívnak.

Viszontlátásra a XX. századtól búcsúzó és az új évezredet megkezdő jövő tanévben!

SZAKSZERVEZETI ESEMÉNYEK

Április 28-án a **Pedagógusok Szakszervezete vezetői és a FIDESZ oktatási képviselőcsoportja** együttesen áttekintették a közoktatási törvény módosításáról szóló parlamenti előterjesztést. Megállapodtak abban, hogy néhány módosító indítvány kidolgozásában együttműködnek.

A javaslatok elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységre, a hátrányos helyzetet elismerő normaszámokra, valamint a vezetői megbízásokra vonatkoztak. A megállapodásnak megfelelően a módosító javaslatok jó része egyéni képviselői indítványként az Országgyűlés elé került. (A közoktatásitörvény-módosítás végszavazása várhatóan 1999. június 22-én történik.)

*

Május folyamán egyaránt ülésezett a **Közoktatáspolitikai Tanács és a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács** (KÖÉT), a PSZ részvételével. (A megvitatott témákról lapunk 3. oldalán adunk tájékoztatást.)

Az OM és a közoktatásban érdekelt szakszervezetek vezetői május havi **konzultatív találkozójukon** megállapodtak abban, hogy a közoktatás technikai és adminisztratív dolgozóinak pontos bérhelyzetét a májusban kifizetett bérek alapján, a TÁKISZ-adatok bekérésével mérik fel. Megállapodtak a közoktatás egészére kiterjedő munkaerőgazdálkodási felmérés elvégzésében. Ennek szempontjai *Nagy Mária* oktatáskutató irányításával kerülnek kidolgozásra.

*

A **PSZ Országos Vezetőségének** május 17-én megrendezett értekezletén fő témaként a nevelési-oktatási intézmények átvilágításával, fenntartásával összefüggő aktuális kérdéseket, érdekvédelmi feladatokat beszélték meg. A téma előadója *Borbola István*, a JATE Továbbképző és Szolgáltató Intézetének igazgatója volt. Előadásának szerkesztett változatát lapunk 9-16. oldalán adjuk közre.

Befejezte munkáját a SZEF II. kongresszusa

A kongresszus második szakaszára 1999. május 29-én (szombaton) került sor Budapesten, az új Városháza dísztermében. (Az első szakasz április 23-án a beszámolót és az alapszabályt vitatta meg és fogadta el.) Az új alapszabály szerint ülésező SZEF-kongresszuson a tagszervezetek által delegált 141 küldöttből 115 fő vett részt.

A programalkotó és tisztújító kongresszusi szakaszt *dr. Szabó Endre*, a SZEF elnöke nyitotta meg. Rövid helyzetértékelését az előttünk álló feladatokra, a programra tekintve mondta el. Többek között hangsúlyozta: "A SZEF üdvözölte az új kormány programjának számos pontját, egyidejűleg azonban azt is jeleztük, hogy a célokat a gyakorlati lépések hitelesítik majd. Ma, közel egy év elteltével, azt kell megállapítanunk, hogy a program ígérete és a valóság között több területen jelentős, a közszféra működési és kereseti viszonyait illetően pedig különösen nagy a távolság. Jogos kritika illeti a kormány munkavállalókkal, nyugdíjasokkal kapcsolatos politikáját, s a szakszervezetekkel szemben tanúsított magatartását is. Ezek az okai csalódottságunknak, bizalmunk megrendülésének, amit a múlt év őszén, illetve ez év tavaszán több tízezer résztvevővel rendezett demonstrációnk is kifejezésre juttatott." "Bár kétségtelenül haragosak vagyunk, néha már az elkeseredettség is erőt vesz rajtunk, optimizmusunkat és elszántságunkat nem adhatjuk fel. A SZEF-nek minden kudarc és nehézség ellenére sincs más választása, mint folytatni a korrekt, konstruktív együttműködésre és megállapodásra irányuló erőfeszítéseit a kormánnyal való viszonyunkban. Ez helyzetünkben kikerülhetetlenebb, mint a versenyszféra szakszervezetei esetében. Nem helyezkedhetünk a bojkott, a tartós konfrontáció álláspontjára, nemcsak azért, mert a közszférának minden jelentős ügye kormányfüggő, hanem azért is, mert előbb-utóbb - reményeink szerint inkább előbb - hazánkban is rá kell lépni az Európai Unióban alapkövetelménynek számító kulturált és hatékony szociális párbeszéd útjára, aminek ma még sok tekintetben a hiányát érezzük."

A kongresszuson a hazai konföderációk képviselői mellett nemzetközi szervezetek vezetői is jelen voltak. Közülük *Peter Coldrick*, az Európai Szakszervezeti Szövetség titkára, *Günter Weninger*, a Közszolgálati Internacionálé, valamint az osztrák szakszervezetek nevében köszöntötte a kongresszust, majd *Bert van Caelenberg*, az EUROFEDOP főtitkára is szót kapott. A magyar kormány nevében *Herczog László*, a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkára beszélt. A szakszervezeti konföderációk képviselői közül *dr. Vígh László*, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) elnöke testvéri szövetségesként köszöntötte a SZEF-et. A program vitájában a PSZ képviseletében *Varga László* titkár mondta el hozzászólását. Bevezetésként Herczog László hozzászólásában közölt kereseti adatokat értelmezte. A helyettes államtitkár ugyanis a KSH 1999. első negyedévi adataira hivatkozva hangsúlyozta, hogy a költségvetési szférában 21,2%-os a keresetnövekedés. A PSZ titkára hangsúlyozta, hogy ez az irreálisan magas érték a januári eseti kifizetések (13. havi illetmény), valamint a tavalyi keresetnövekedés áthúzódó és a bázisban még nem jelentkező hatásával magyarázható. Sajnálatosnak tartotta, hogy a KSH-jelentésnek ezt a részét a kormány képviselője elhallgatta. A programhoz kapcsolódva a következőket hangsúlyozta: "Egy ilyen konföderáció, mint a SZEF, programja akkor jó, ha nem fedi el az eltérő problémákat, az esetenként eltérő érdekeket, de nem azt sorolja, ami szétválaszt, hanem azt erősíti, ami összeköt bennünket. Ez a program ilyen! Ha mi a megvalósításában nem ennek szellemében járunk el, ha az elkerülhetetlen vitáinkban nem a konszenzust keressük, akkor illúzió lesz a ma még nehezen körvonalazható egységszakszervezet, és illúzió lesz a program megvalósítása is. Hiszem, hogy nem így történik. A Pedagógusok Szakszervezete azon fáradozik, hogy érjük el közösen az együtt megfogalmazott célokat."

A vitát követően a kongresszus néhány módosító javaslattal kiegészítve elfogadta a SZEF programját. Majd a tisztségviselők választása következett. Ennek eredményeként a **SZEF elnöke** ismét *dr. Szabó Endre* lett (a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének korábbi elnöke). **Alelnökök:** *Borbáth Gábor*, a PSZ főtitkára; *Michalkó Péter*, a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének elnöke; *Smrcz Ervin*, az EDDSZ Gazdasági Ellenőrző Bizottságának elnöke, a Heim Pál Gyermekkórház gazdasági főigazgatója. Eredményes munkát kívánunk a megválasztott tisztségviselőknek.

Végezetül a kongresszus bensőséges ünnepség keretében köszönt el *dr. Gulyás Judittól*, az EDDSZ elnökétől, a SZEF leköszönő alelnökétől, aki nem jelöltette magát, nem vállalt újabb tisztséget.

Az 1999. évi pedagógusnap alkalmából Eötvös József-emlékérmet kaptak

Május 31-én, a szakszervezet központi ünnepségén...

Borbáth Gábor főtitkár mondott ünnepi beszédet, ihletett szavakkal méltatva a pedagógushivatást és a kollégák kiváló oktató-nevelő, valamint mozgalmi munkáját, majd átadta az ország minden részéből érkezett tisztségviselőknek az emlékérem különféle fokozatait.

ARANY FOKOZAT: Alscher Tamás (Budapest) műszaki tanár, alapszervezeti titkár, Bp. Szakoktatási Szervezet elnöke; **Csóti Lászlóné** (Szeged) tanár, alapszervezeti titkár, városi-körzeti SZB-tag, a szociális bizottság elnöke; **Ferencz Mihályné** (Ibrány) óvodavezető, Nyíregyháza körzeti bizottság elnöke; **dr. Jurcsák Lászlóné** (Debrecen) nyugdíjas főiskolai tanár, az Országos Nyugdíjasválasztmány tagja, a megyei nyugdíjastagozat elnöke; **Kósa Lászlóné** (Veszprém) tanár, városi-körzeti titkár; **dr. Molnár Lajosné** (Debrecen) nyugdíjas tanár, a Hajdú-Bihar megyei bizottság nyugalmazott titkára; **Murányi János** (Nagyút) tanár, körzeti titkár, MB-tag; **Nagy Imre** (Pécs) módszertani referens, a Baranya megyei szövetség elnöke; **Répás László** (Veszprém) mérnök-tanár, alapszervezeti titkár; **Szederkényi Jenőné** (Putnok) tanár, városi titkár.

EZÜST FOKOZAT: Bundicsné Bedekovics Erzsébet (Zalaegerszeg) tanár, a városi szvb elnöke; **Csajági Józsefné** (Debrecen) logopédus, alapszervezeti titkár, megyei IB-tag, MÉT-képviselő; **Cseh Sándor** (Túrkeve) igazgató, a PSZ Szakoktatási Tagozat ügyvezető elnöke; **Dienes Györgyné** (Alsóvadász) igazgató, körzeti titkár; **Galló Istvánné** (Budapest) tanár, PSZ Budapesti Szervezetének és VIII. Kerületi Bizottságának titkára; **Geiszl György** (Nagykanizsa) gazdasági vezető, IB-tag, OSZVB-tag; **Makár Barnabásné** (Miskolc) óvodavezető, a városi óvodai alapszervezet titkára; **Molnár Tibor Ferenc** (Kaposvár) gyógypedagógus, intézményi titkár, megyei ÉT- és KIÉT-tag, IB-tag; **Németh László** (Gyula) gyógypedagógus, igazgató, a városi intézményvezetői tagozat tagja; **Süli Józsefné** (Körmend) körzeti gazdasági felelős.

BRONZ FOKOZAT: Batyik István (Esztergom) gyógypedagógus, PSZ Gyógypedagógiai Tagozat leköszönt elnöke; **Dervalics Gyuláné** (Zalaegerszeg) óvónő, alapszervezeti titkár; **Enesey Rita** (Ajka) óvónő, PSZ Óvodai Tagozat elnöke, a városi óvodai szervezet vezetője; **Kégel Tamásné** (Kecskemét) tanár, városi titkár; **Kiss A. Zsoltné** (Tűrje) tanító, alapszervezeti titkár; **Papp Jánosné** (Szegvár) óvodavezető-helyettes, alapszervezeti titkár; **dr. Pataki Mihály** (Szolnok) igazgató, PSZ Intézményvezetői Tagozat elnöke; **Salamon Lászlóné** (Budapest) ügyintéző, a PSZ Országos Iroda pénzügyi és gazdasági osztályán; **Soós Ferencné** (Zalaszentgrót) óvodavezető-helyettes, körzeti-városi titkár; **Tudlik Béláné** (Nyíregyháza) iskolatitkár, szb-tag, gazdasági felelős.

(Lapzártánkig még három városból kaptuk meg az emlékéremmel kitüntetettek névsorát.)

Békéscsabán, a megye székhelyén...

ARANY FOKOZAT: Baráth Lajosné nyugdíjas, alapszervezeti titkár; **Birtyik Mihály** (Battonya) általános iskolai tanító, városi titkár; **Dankó Ervin** nyugdíjas, városi titkár; **Krajcsovics Mihályné** (Békéscsaba) tanár, 18 éven át alapszervezeti titkár volt; **Molcsán Pálné** (Szarvas) szlovák általános iskolai tanító; **Sztárkovné Varga Mária** (Békéscsaba) tanár, alapszervezeti titkár.

EZÜST FOKOZAT: Bódi Pálné (Békés) gazdasági ügyintéző, a városi bizottság gazdasági felelőse; **Gönczi Imréné** (Mezőberény) iskolai könyvelő; **Jávori Sándorné** (Békéscsaba) tanítónő, bizalmi; **Kovács Béláné** (Kunágota) tanár, alapszervezeti titkár; **Kovács István** (Orosháza) tanár, városi titkárhelyettes; **Nyíriné Galgóczi Katalin** (Békéscsaba) tanár, gazdasági felelős; **Pál Tamásné** (Orosháza) tanár, intézményi titkár; **Sódar Lászlóné** (Újkí-gyós) igazgatóhelyettes, városi ügyvivő testületi tag; **Tóth Zoltánné** (Lőkösháza) tanító, alapszervezeti titkár.

BRONZ FOKOZAT: Barnáné Gulyás Gabriella (Mezőberény) gimnázium, portás, a városi bizottság tagja; **Barna Lajosné** nyugdíjas; **Fehér Lajosné** (Szarvas) tanító; **Filipinyi Ferencné** (Békéscsaba) szakközépiskolai gazdasági ügyintéző, gazdasági felelős; **Grófné Forgács Marianna** (Szarvas) tanító, alapszervezeti titkárhelyettes; **Hegyiné Serfőző Mária** (Mezőberény) tanító, bizalmi; **Illyésné Egeresi Anna** (Békéscsaba) szakközépiskolai szakoktató; **Kecskés Sándorné** (Mezőhegyes) gyermekfelügyelő, bizalmi, vezetőségi tag; **Koczka Istvánné** (Bucsa) tanító, alapszervezeti titkár; **Kovács Józsefné** (Füzesgyarmat) tanár, alapszervezeti titkár; **dr. Lovász György** nyugdíjas; **Nagy Edit** (Sarkad) tanár, ügyvivő testületi tag; **Oncsik Zsuzsanna** (Békésszentandrás) tanár, vezetőségi tag; **Pintér Lászlóné** (Gyula) gazdasági igazgatóhelyettes, alapszervezeti gazdasági felelős; **Róka Albertné** (Mezőkovácsháza) takarító, bizalmi; **Sándor Ferenc** (Békéscsaba) tanár, bizalmi; **Solymosi Lászlóné** (Mezőberény) dajka, bizalmi; **Szabados Éva** (Orosháza) óvónő, intézményi titkár; **Szedlacsekné Farsang Margit** (Mezőkovácsháza) óvónő; **Szilágyiné Gál Ilona** (Kunágota) tanító, községi gazdasági felelős; **dr. Szilvássy Lászlóné** nyugdíjas; **Vida Mihályné** (Békéscsaba) tanító, nyugdíjba vonulása alkalmából.

Kecskeméten, Bács-Kiskun megye székhelyén...

ARANY FOKOZAT: Farkasné Keresztesi Éva (Kiskunmajsa).

EZÜST FOKOZAT: Kalapos Mária (Bácsalmás).

BRONZ FOKOZAT: Agócs János (Kiskunmajsa); **Csicsó Istvánné** (Lajosmizse); **Csordás Józsefné** (Kiskunmajsa); **dr. Csire Gézáné** (Lajosmizse); **Ispánovitsné Váradi Katalin** (Bácsalmás); **Kakuk Sándorné** (Kiskunmajsa); **Szegedi Imréné** (Tiszakécske); **Szőke Jánosné** (Bácsalmás).

Nagykanizsán (a városi és körzeti bizottság)...

ARANY FOKOZAT: Zalavári Lászlóné vezető óvónő, vezetőségi tag nyugdíjba vonulása alkalmából. **EZÜST FOKOZAT: Kiefer Károlyné** tanár, a nagyrécsei iskola titkára, vezetőségi tag. **BRONZ FOKOZAT: Farkas Zsoltné** óvónő, intézményi titkár; **Varga Ferenc** nyug. középiskolai tanár, a számvizsgáló bizottság elnöke. **ELISMERŐ OKLEVÉL: Csöndör Árpádné** tanár, intézményi titkár; **Győriné Takács Éva** tanár, intézményi titkár; **Hóbár Jánosné** óvónő, intézményi titkár; **Kondákor Zoltánné** óvónő, intézményi titkár; **Németh Józsefné** óvónő, intézményi titkár; **Tóth László** tanár, intézm. titkár.

Levél egy XI. kerületi budapesti iskolából

Tisztelt Szerkesztőség!

Több száz őrmezői szülő és a **Neszmélyi Úti Általános Iskola** tantestülete és tanulói nevében keressük fel Önöket sorainkkal. Kérjük, adják meg a nyilvánosság lehetőségét lapjukban, hogy olvasóik megismerhessék iskolánk bezárásának kálváriáját, melyet a racionalizálás égisze alatt, a demokratikus jogrend megcsúfolásával hajt végre az az oktatási bizottság, melynek tagjai nem rendelkeztek a május 11-én tartott ülésen az iskolánktól bekért racionalizálási javaslattal, mégis ellenünk szavaztak.

Dióhéjban annyit: elfogadjuk, hogy az őrmezői lakótelepen található két általános iskola a demográfiai változások miatt feleslegessé válhat. Azzal viszont nem értünk egyet, hogy a Neszmélyi Úti Általános Iskola tizenöt éves, jól karbantartott épületében igen színvonalasan végzett oktató-nevelő munkának kellene beleolvadnia a másik iskolába - Kerényi György Általános Iskolába -, illetve az ugyanebben az épületben oktató Weiner Leó Zeneiskolába.

Nem értjük, miért kell megszűnnie annak az iskolának, melynek tanulólétszáma évek óta 324 fő, és amelybe a másik iskola körzetéből 117 tanuló jár, és részt vesz heti három-négy, illetve öt órában emelt szintű angol és német nyelvoktatásban.

Kérjük, szíveskedjenek az őrmezői gondokat a nyilvánosság elé tárni.

Budapest, 1999. május 19.

Tisztelettel:
a Neszmélyi Úti Általános Iskola
Szülői Szervezete és tantestülete

Különös élmény

Mindennap - a szerkesztőségi munka előtt és után - a Derkovits Gyula Általános Iskola *előtt vezet az utam. Noha naponta látom, megcsodálom a Városligeti fasor palotáinak "nyitányát", a század elején emelt főépületet, amely mögött ott rejtőzik az alsó tagozatosok modern otthona, a tornaterem, a játszóudvar és a műanyag-borítású sportpálya.*

Május 28-án azonban szokatlan látványban volt részem: a palota homlokzatán hatalmas felirat kérte a terézvárosiak segítségét. A járda mentén pedig a művészi kivitelű kovácsoltvas-kapun és -kerítésen nagyméretű, szándékosan elrajzolt, fiúkat és lányokat is ábrázoló grafikák kiabáltak színeikkel és vonalaikkal, mindegyik mellén a "Derko" felírással.

Először nem értettem ezt a különös kiállítást. Aztán eszembe jutott a Népszabadságban előző nap megjelent "Mi mindenre jó egy iskolaépület?" című interjú. Megvilágosodott az elmém, és szívből gratuláltam az iskolának a kivételesen szellemes, megragadó tiltakozáshoz.

Mi ellen? Íme az idézett cikk fejszövege:

"A főváros terézvárosi önkormányzatának oktatási bizottsága május 11-én úgy döntött, hogy a kerület oktatási intézményeinek szerkezeti átalakítását a Városligeti fasorban található Derkovits Gyula Általános Iskola bezárásával, pontosabban egy másik iskolába történő beolvasztásával kezdi el. Az érintett szülők szerint ennek egyetlen oka: a remek helyen és jó állapotban lévő ingatlant az önkormányzat más célra kívánja hasznosítani."

Reméljük, a képek nemcsak önmagukért, hanem az iskoláért is beszélnek, és a következő években is ott látjuk a főépületen a táblát, hogy itt a nagy festőhöz méltó iskola van.

(fényi)

A székesfehérvári mérleg

Székesfehérvár Megyei Jogú Város képviselő-testülete stabilizációs programot fogadott el a márciusi közgyűlésen, mely a város oktatási-nevelési intézményeit is érintette. Ennek költségvetéssel, illetve gyermeklétszámmal összefüggő okai vannak. (A tanulólétszám a városban 2200 fővel csökkent.)

E program végrehajtásában támaszkodtak a szakszervezetek állásfoglalására is, amelyben munkavállalói és szakmai szempontok egyaránt szerepeltek. Több alkalommal érdekegyeztetés keretében, valamint bizottsági üléseken is kérték véleményünket az intézkedési tervről, mely a munka során többször változott.

A végső döntés a **május 27-ei** közgyűlésen megtörtént. Vegyük sorra a határozatot az oktatási-nevelési területek szerint:

Óvoda:

- 85 fővel csökkentették a férőhelyek számát;
- a nyitvatartási időt szabályozták;
- meghirdették a vállalkozásos fenntartású óvodákat;
- folytatják a tárgyalást az egyházakkal óvodaműködtetés átvételére.

Általános iskola:

- megszüntettek jogutód nélkül egy általános iskolát (Ybl Miklós);
- összevontak (4 intézményben) osztályokat;
- a közoktatási törvényben biztosított óraszámok feletti órákat szeptember 1-jétől nem engedélyezik.

Középiskola:

- profiltisztítás címén átalakítottak 3 iskolát: az Ybl Miklós Középiskolából áthelyezték a gépjárműtechnikai szakképzést a Váci Mihály Ipari Szakképző Iskolába, a Bugát Pál Egészségügyi Szakközép- és Gimnáziumból a gimnáziumi képzés átkerült az Ybl gimnáziumba (itt a szakszervezetek véleményét figyelembe véve az áthelyezések úgy történtek meg, hogy a III-IV. évfolyamon tanulók tanulmányaikat abban az intézményben fejezik be, ahol megkezdték);
- a Központi Műhelyt jogutód nélkül szüntették meg, a feladatot 2 középfokú intézmény kapta meg.

Legnagyobb érvágás, hogy a közgyűlés döntött a közalkalmazottak 10%-os létszámcsökkentéséről is. Ez 240 főt érint.

A döntés folytán a közalkalmazottak körében kétféle, diszkriminált elbocsátásra kerülhet sor: a jogutóddal és a jogutód nélküli intézménymegszűnés miatt. Az előbbi esetben felmentéssel, az utóbbiban anélkül történik.

Kérdés, vajon rendeltetésszerű joggyakorlásnak minősül-e a jogutód nélküli intézménymegszüntetés abban az esetben, ha mind a tanulók, mind a közalkalmazottak számára szervezetten egy vagy több - másik - oktatási intézményt jelölnek ki.

Erre, és több más következményre hiába hívta fel a szakszervezet az önkormányzat figyelmét.

Ezért a PSZ a közigazgatási hivatalhoz fordult törvényességi felülvizsgálatért.

A törvényességi panasz szövegéből az alábbi részleteket adjuk közre.

1. A 137/1999. (IV. 22.) közgyűlési határozat 4.4. a) pontját törvénysértőnek tartom az alábbiak alapján: E határozat szerint a Velinszky Általános Iskolában 4 tanulócsoporttal csökken az osztályok száma. Ezt törvényesen végrehajtani nem lehet, hisz az összevonásra kerülő osztályokban mozgásséült gyermekek oktatása is folyik, akik a közoktatási törvény szerint nem 1 főnek számítanak. Ha az összevonást az intézmény vezetője a határozat szerint végrehajtja, a tanulócsoportok létszáma meghaladja a törvényben előírt átlagot, szeptembertől (a Kt. módosítása után) pedig a maximumot.

2. A 137/1999. (IV. 22.) közgyűlési határozat 12/3. pontja kimondja: "A Közgyűlés az intézmények közalkalmazotti létszámát összességében 10%-kal csökkenti."

Az általános iskolák közül 9 intézményben úgy történt létszámcsökkentés, hogy a közoktatási törvény által kiszámított létszám alá esett a közalkalmazottak száma.

Ez az intézkedés 2 intézmény esetében azt is jelenti, hogy a feladatok ellátását csak (a kollektív szerződésben maximált) 200 túlóra túllépésével tudják megoldani.

3. A 137/1999. (IV. 22.) közgyűlési határozat 4.3. pontja arról rendelkezik, hogy az Ybl Miklós Általános Iskolát jogutód nélkül szünteti meg.

Eközben (4. oldalon) kijelöli a jogutódot azzal, hogy gondoskodik az intézmény tanulóinak osztálykötelékben való áthelyezéséről a Vasvári Pál, az István király és a Vörösmarty Mihály Általános Iskolákba.

Így ezáltal a rendeltetésszerű joggyakorlás sem érvényesül.

Tisztelettel kérem a felsorolt határozatok törvényességi vizsgálatát, a törvényességi panaszom sürgősségi elbírálását a júniusi közgyűlés napjáig.

Jelen beadványomhoz csatolom az önkormányzati határozatok kivonatát (137/1999. (IV. 22.).

Boldizs Kálmánné,
a PSZ megyei elnöke

AZ OKTATÁS-NEVELÉS JEGYÉBEN

1. A Felnőttoktatási Tagozat május 11-én tartotta küldöttgyűlését, amelyen *Sóczó József* elnök röviden ismertette a felnőttoktatási törvény előkészületeit. Várhatóan ebben a jogszabályban az iskolarendszerű felnőttképzés kerül előtérbe.

Ezt erősítendő, a tagozat a következő fő kérdésekben foglalt állást:

- Kiemelten kell támogatni az alapképzéssel foglalkozó intézményeket!
- A szakképzés, átképzés megszervezése során előnyben kell részesíteni a működő szakképzési intézményeket!
- Sürgősen vizsgálják felül a vállalkozási formában működő, szakmai képzést folytató cégeket, intézményeket!
- A pályázatok elbírálásakor részesítsék előnyben a szakképző iskolákat!
- Kiemelten támogassák az önálló felnőttoktatási intézményeket, szorgalmazzák ezek létesítését!
- Törvényi biztosítékok kellenek a felnőttoktatásban való részvétel jogának érvényesítéséhez. Pl. felmondási védelem illesse meg a továbbtanuló dolgozót.

2. A Gyermek- és Ifjúságvédelmi Tagozat május 13-i tanévzáró küldöttértekezletén *Gáspár Károly*, a Szociális és Családvédelmi Minisztérium főosztályvezetője tanácskozott a résztvevőkkel a gyermekvédelmi törvény bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatairól, tanulságairól, problémáiról.

Előzőleg a tagozati ügyvivő testület kérdéseket juttatott el az intézményekhez ebben a tárgykörben. Az írásban megküldött válaszokhoz fűzött észrevételeket a főosztályvezető, majd a jelenlévők kérdéseire válaszolt. Szólt arról, hogy a nyár folyamán a minisztérium az eddig begyűjtött tapasztalatok alapján törvénymódosítási javaslatot készít.

A gyermekvédelmi törvény bevezetésének máris eredménye, hogy 800 ezer gyermek kapott gyermekvédelmi támogatást; 500 családsegítő szolgálat működik; a bölcsődei normatíva 5%-kal emelkedett. Jelenleg 250-300 lakásotthon működik, de 550-600-ra lesz szükség. Növekedett a nevelőszülők száma. A különleges gyermekotthonok helyzete 2002-ig megoldott. A minisztériumnak távlati célja, hogy intézményfenntartói feladataitól megszabaduljon. Ebben azonban még nincs döntés.

3. A Szakoktatási Tagozat május 18-án ülésezett. Elsőül *Varga László*, a PSZ titkára adott tájékoztatót a makroszintű és ágazati érdekegyeztetés helyzetéről. Majd *Cseh Sándor* elnök foglalta össze a tagozat éves tevékenységét. A továbbiakban a szakképzési alaprész 1998. évi felhasználásáról is beszélt.

Ezután a szakképzés jogi szabályozásának korszerűsítéséről tartott vitaindító előadást. Ismertette, hogy a közoktatási törvény módosítására kidolgozott javaslat jelentős mértékben érinti az iskolarendszerű szakképzést:

- megvalósul az első és második szakképesítés megszerzésének ingyenessége;
- gyakorlati oktatóként középfokú végzettséggel is lehet majd határozatlan időre alkalmazni szakoktatót;
- a hátrányos helyzetű tanulók részére, akik 16 éves korukig nem fejezték be az általános iskolát, az elmaradás mértékétől függően 1-2 évfolyam szervezésére lesz mód a szakiskolákban;
- a szakiskolai évfolyamok minimálisan négy évben való meghatározása összhangban van az iskolaszerkezet alakulásával.

Végül ismertette a szakképzési hozzájárulásról és a szakképzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény tervezett módosításának fő elemeit. A szakképzési alaprész 2000-ben elérheti a 8,5 milliárd forintot, 2001-ben pedig 9,3 milliárd forint körül alakul.

4. Az Óvodai Tagozat küldöttgyűlését május 26-án rendezte meg. *Pethő Ágnes*, az Oktatási Minisztérium főtanácsosa tartott előadást és konzultációt az Óvodai Alapprogram bevezetésével kapcsolatos problémákról. Az Alapprogram szerint az óvoda óvó-védő-nevelői feladatot lát el, de nem pótolja a családot.

A fenti hármas feladatát egymással összefüggésben végzi. Ezeket egymástól elkülöníteni nem lehet. Tehát az az elképzelés, hogy délelőtt nevelés folyik az óvodában, délután pedig szociális feladatot lásson el, szakmailag elfogadhatatlan. Ezért továbbra is követelmény, hogy az óvoda teljes nyitvatartása alatt óvodapedagógus foglalkozzék a gyermekekkel.

Hangsúlyozta, hogy az óvodai tantestület szakmai döntéseibe senki nem szólhat bele kívülről.

Az óvodai munkát az alapértékek közvetítésével, a nyilvánosság biztosításával és a szakmai dokumentumok egymással összefüggő rendszerével kell megszervezni.

Az alapértékeket a gyerekeknek a játék keretében kell megmutatni.

A nyilvánosság azt jelenti, hogy a szülők bármikor betekinthessenek a nevelési tervbe és feltehessék kérdéseiket.

Az óvodai működési szabályzat és egyéb dokumentumok egymással összhangban készüljenek el. Ügyelni kell aktualitásuk megőrzésére.

Kérdések, hozzászólások alapján felhívta a figyelmet arra, hogy az óvodák összevonásának alapvető kritériuma a szakmai szempontok érvényesítése. Ehhez érvanyagot kell gyűjteniük mind az érintetteknek, mind a szakszervezeti tisztségviselőknek. A fenntartónak az összevonás, illetve az intézmény megszüntetése előtt be kell szereznie az alkalmazotti közösség véleményét. Nevelési év közben nem lehet átszervezni az intézményeket. Amennyiben törvénytelenség merül fel az átszervezés, illetve bezárás folyamán, az érintett közösségnek panaszával a közigazgatási hivatalhoz kell fordulnia.

5. Még a tanév befejezése előtt, június elsején került sor az **Intézményvezetői Tagozat** küldöttgyűlésére *Környei László* helyettes államtitkár részvételével. Az ülés fő témájaként a közoktatási törvény módosításával összefüggő további jogalkotási feladatokat beszélték meg. Környei László elmondta, hogy a közoktatási törvény parlamenti végszavazása június 22-én lesz. Ezt követően a módosítás soron kívül megjelenik a Magyar Közlönyben, illetve az Oktatási Közlönyben.

Közben folyik az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont létesítésével kapcsolatos kormányrendelet előkészítése. A kerettantervekre vonatkozó miniszteri rendelettervezeteket a PSZ javaslata szerint, széles körű szakmai viták után (a tervezetek a jövő tanév elejére kerülnek kiküldésre), december 31-ig véglegesítik. A tanév elejéig elkészül a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) kormányrendelet módosítása. A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosítására szeptember végéig kerül sor. Az érettségi vizsga szabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet várhatóan október folyamán módosul.

Az államtitkár részletesen szólt a minőségbiztosítási feladatokról, azok ellátásának rendjéről a közoktatásban. (A vonatkozó miniszteri rendelet a kormányrendelet hatályba lépése után készül el.) A tájékoztatót élénk véleménycsere követte, amelynek során a tagozat képviselői a változások szükségességét elismerve hangot adtak annak, hogy a megfelelő jogi keretek mellett az egyéb (elsősorban anyagi, fenntartási) feltételeket és felelősséget is tisztázni, biztosítani kell.

A tagozat ülésén *Borbáth Gábor* főtitkár az országos és ágazati érdekegyeztetésről, valamint a PSZ nemzetközi kapcsolatainak aktuális kérdéseiről adott tájékoztatást. *Árok Antal* titkár pedig a PSZ képzési rendszerével és a Pedagógusok Lapja funkcióváltozásával kapcsolatos kérdésekről szólt, illetve kért véleményt.

Rágyanszky Györgyné tagozati szakértő

KÖZOKTATÁSUNK A XX-XXI. SZÁZAD FORDULÓJÁN
Létszámok, források, fenntartási gondok

ÍRTA: BORBOLA ISTVÁN

A Pedagógusok Szakszervezete elengedhetetlennek tartja, hogy a közoktatást érintő helyi, területi és országos döntések előkészítése reális adatok, folyamatok számbavétele, sokoldalú elemzése, mérlegelése alapján történjen. Demográfiai, szakmai, pénzügyi (stb.) szempontok, valamint az oktatásban érintettek (tanulók, szülők, pedagógusok) érdekeinek figyelembevételével lehet csak előrelátó, a fejlődés irányába mutató lépéseket tenni. A Pedagógusok Lapjában induló sorozatunkkal ezt kívánjuk elősegíteni. Mindenekelőtt az érdekképviselet különböző szintjein dolgozó szakszervezeti tisztségviselők figyelmébe ajánljuk írásainkat. Bízunk abban is, hogy az intézményfenntartó önkormányzatok, az oktatásirányítás, a jogszabályelőkészítés és a törvényalkotás folyamatában részt vevők számára is jól használható információkat adunk. (Szerkesztőség)

Média-slágertéma vagy szakmai kérdés az "iskolabezárási hullám" ?

Szinte alig van olyan nap, amikor ne olvashatnánk valamely helyi vagy országos lapban "lassú halálra vagy bezárásra" ítélt iskolákról, az elektronikus médiában ne láthatnánk az "érzéketlenül és szakértelem nélkül döntést hozó" helyi önkormányzatok ellen tüntető szülőket, vagy a tanítójukhoz és iskolatársaikhoz ragaszkodó riadt kisdiákokat.

A hírgyárosok blikkfangos szalagcímeit - "Iskolabezárási dömping", "Szülők iskolaharca gyermekeikért", "Társaikat vesztő kisdiákok", "Tanítványokat kereső tanárok", "Végleg kicsöngetnek" stb. - látva, hallva, ki ne kapná fel a fejét, hiszen e címek a tanulókat érintő, valamely nagy "aljasságot" leleplező híradást sejtetnek, s mi lehetne bármely normális ember számára fontosabb, mint társadalmunk s benne gyermekeink jövője?

Pedig az összehordott "híranyagok", sajnos az esetek jelentős részében egy cikken belül is ellentmondásosak, hangulatkeltők, igaztalanul vádaskodók, lobbyérdekeket képviselők, és a legritkább esetben foglalkoznak azokkal a felszín alatti strukturális és finanszírozási problémákkal, amelyek a jelenlegi helyzetet előidézték, s amelyek kialakulásában - a politikusok mellett - indirekt módon egy kissé talán a média is ludas. Ha valamikor, most igazán össze kellene fogni annak érdekében, hogy a közoktatás strukturális problémáinak *megoldása a rendszer minőségi fejleszthetősége irányába mozduljon el.*

A Pedagógusok Lapja hasábjain ezzel a cikkel induló sorozat azt a célt szolgálja, hogy a problémák és a megközelítési lehetőségek bemutatásával, segítse a pedagógusokat és a szakszervezeti tisztségviselőket a helyi "racionalizációk" szakmai mederben tartásában. Remélem, hogy a Pedagógusok Szakszervezete - lehetőségeinek határán belül - tudomásul vesz minden olyan helyi strukturális átalakításra irányuló kezdeményezést, amelyet nem csupán gazdálkodási érdekek, hanem szakmai minőségfejlesztési szempontok is motiválnak, s végrehajtásuk a hatályos jogszabályoknak megfelelően történik. Csak így válhat az iskolaügy médiaslágertémából szakmai kérdéssé.

Tartósan csökkenő óvodás és tanulólétszámok

A közoktatás feladatait az óvodás- és iskoláskorú népesség létszáma, anyagi forrásigényét és lehetőségét az óvodások és iskolások létszáma határozza meg. Nyilvánvalóan annál több óvodai és iskolai férőhely, pedagógus, szakmai eszköz és anyag szükséges, minél több az óvodás, és a kapacitások fenntartása is többe kerül ott, ahol nagyobbra méretezett az ellátási feladat.

Sajnos az óvodások létszáma 1980-tól, az általános iskolások létszáma 1986-tól, a szakmunkásképzésben részt vevőké 1991-től folyamatos csökkenést mutat. A létszámcsökkenéssel párhuzamosan és arányosan, nem csökkentek viszont a kapacitások (sőt az általános iskolában még nőttek is). Mivel a közoktatási feladatellátás központi támogatása létszámarányosan normatív, így az egyre csökkenő óvodás és tanulólétszám miatt egyre kevesebb központi támogatás (fejkvóta) jut a fenntartóknak, amelyet egyre nagyobb összegekkel kell kiegészíteniük ahhoz, hogy a csökkent létszámot elláthassák, és a növekvő arányú üres kapacitásokat fenntarthassák. Az üres kapacitások finanszírozása természetesen a szakmai fejlesztésektől szívja el a forrást, és hasonló okai vannak a szakalkalmazottak alacsony jövedelmének is.

Az idősebb pedagógus kollégák még emlékeznek a "Ratkó-gyerekek" gyermekeinek - 1970-es évek közepén tapasztalt - magas, "második generációs" születésszámára. Az üres kapacitások leépítése tekintetében ők óvatosságra intenek, arra számítva, hogy a több mint 20 év elteltével szülőképes korba került "második generációs" gyermekek ismét növekvő "harmadik generációs" demográfiai hullámot "produkálnak". Ennek a közoktatási szempontból kánaáni állapotnak már az 1990-es évek közepén be kellett volna köszöntenie, de sajnos nem történt meg, és a jelek szerint a 2000-es évek elején sem várható születésszám-növekedés. Tekintsük át, hogy milyen demográfiai tendenciára számíthatunk az óvodában és a különböző iskolatípusokban.

Az óvodások létszámváltozása az *1. számú ábra* alapján elemezhető, prognosztizálható. (Az ábrák a 13-16. oldalon találhatók.)

Látható, hogy az 1980. évi 478 ezer főt meghaladó óvodás létszám 1990-re közel 19 %-kal, mintegy 86 ezer fővel (azaz 391 ezer főre) csökkent, majd a következő 5 évben minimális (1995-re 400 ezer fő fölé) emelkedés volt tapasztalható. Sajnos ez a növekedés nem a születésszám-növekedés következménye volt, mert tartalmazta annak a törvényi szabályozásnak a hatását, amelynek alapján a

gyermekek - a szülők döntése és egyéb indokok alapján - ettől az időszaktól kezdődően hamarább lehettek és tovább maradhattak óvodások. Ha megfigyeljük az ábrán bekarikázott részt, látható, hogy 1990 előtt a 3-5 éves korosztály létszáma meghaladta az óvodások számát, majd ezt követően fordult a helyzet, az óvodások létszáma a 3-5 éves korosztály létszáma fölé emelkedett. Természetesen a kialakult helyzet az 1990-ben megváltozó közoktatás-finanszírozás keretei között azt is jelentette, hogy ettől az időponttól az óvodáskorú népesség napközbeni ellátása - elég nagy arányban - az önkormányzatokra hárult. 1995-től minimális mértékben folytatódik a korosztály és az óvodások létszámcsökkenése. Évi 3000-3500 fő körüli csökkenés várható, amely az adott évben nem éri el az óvodásösszlétszám 1,1-1,3 % - át. Ennek következtében a kiürült kapacitások ismételt feltöltésére nem lehet számítani, de a racionalizációs döntéseknél ugyanakkor óvatosan és a szakmai szempontokat tekintve is korrekt módon kell eljárni, mert az óvodáslétszám stabilizálódott, következésképpen a kialakuló hálózat hosszabb időre (6-8 évre) stabil maradhat.

Az iskolai életmódra felkészítő foglalkozásokon való kötelező részvétel és a korábbi magasabb születésszám miatt a 6 éves óvodások létszáma 2000-2001-ben várhatóan minimális (2000-3000 fős) növekedést fog mutatni. Ezért az első évfolyamra belépők létszáma annak ellenére minimálisan (évi 1000-1500 fővel) növekedni fog ezekben az években, hogy a csupán "iskolalátogatási bizonyítványt" kapottak száma folyamatosan csökken - tűnik ki a *2. számú ábra* bekarikázott részéből.

Az óvodások létszámhelyzeténél elmondottakból következik, hogy az általános iskola alsó évfolyamain sem lehet rövid időn belül a kiürült kapacitások ismételt feltöltésére számítani, a létszámhelyzet itt is stabilizálódik, amely az alsó tagozaton azt jelenti, hogy a racionalizációs döntéseknél szintén óvatosan és a szakmai szempontokat tekintve is korrekt módon kell eljárni, mert hosszabb időszakban sem várható lényegi demográfiai változás. Ezt támasztja alá a *3. számú ábra*.

Érdekes megfigyelni, hogy 1986 és 1997 között az általános iskolai tanulók létszáma mintegy 336 ezer fővel, 1991 és 1997 között közel 118 ezer fővel csökkent, miközben alig-alig csökkent a kapacitás (az általános iskolák száma több, mint 1986-ban volt, és a pedagógusok száma is alig kevesebb az 1991. évinél). A rendszer - különösen a nagyvárosok elnéptelenedő lakótelepi iskoláiban - hihetetlen üres kapacitásokat finanszíroz, amely felmorzsolja az összes szakmai fejlesztési és jövedelemszerzési lehetőséget.

Az 1980-as évek második felében több helyen intézményszervezési gondot okozott, hogy az alsóban már áthaladt, de a felsőben még jelenlévő demográfiai hullámcsúcs miatt az alsósok száma gyorsabban csökkent, mint a felsősöké. (Kiegészítő képzés keretében a tanítókat tanárrá kellett átképezni.) A demográfiai hullámzás "kisimulását" támasztja alá, hogy az 1998-tól 2005-ig terjedő időszakban az általános iskola alsó és felső tagozatain tanulók létszáma és a létszámcsökkenések mértéke is várhatóan majdnem azonos lesz.

A kiürült kapacitások ismételt feltöltésére, kihasználására tehát az általános iskola esetében sem lehet számítani, ugyanakkor a racionalizációs döntéseknél ugyancsak óvatosan és a szakmai szempontokat tekintve korrekt módon kell eljárni, mert az általános iskolás tanulólétszám is stabilizálódott, következésképpen a kialakuló hálózat itt is hosszabb időre (6-8 évre) stabil maradhat.

A tanulók étkeztetése, napközis ellátása a fejlett gazdaságú országok jelentős részében nem klasszikus közoktatási feladat. A nevelési értékek megszilárdítása irányába elmozdulni szándékozó "nevelésközpontú" iskolarendszerünkben - különösen az általános iskolában - mégis fontos szerepe lehet a "hagyományosan" nevelésre, másnapi felkészítésre, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra létrehozott napközinek.

Az általános iskolai tanulók teljesítményromlásának okát többen nem a szaktanári teljesítmények romlásában, a követelmények megváltozásában, hanem a napközi mint foglalkozási forma szétesésében látják. Érdemes lehet tehát kezdeményezni, hogy az általános iskolai üres kapacitások jelentős részét a fenntartók támogatásával, "klasszikus" napközis foglalkozások szervezésére és megtartására fordítsák az iskolák.

A *4. számú ábra* mutatja az általános iskolai napközis létszámok 1986 és 2005 közötti változását. Megfigyelhető, hogy a napközisek 1996. évi általános iskolás összlétszámhoz viszonyított 42,19 %-os aránya 1991-ben 35,44 % - ra esett vissza, majd (miután a napközis tanulók után normatívát lehetett igényelni) 1998-ra 37 % fölé emelkedve stabilizálódott. Ha az "átvilágításokból" nem ismernénk a valós helyzetet, még örülhetnénk is, mivel a relatív létszámcsökkenés csak 5 % körüli volt. A valóság ezzel szemben az, hogy az iskolák egy jelentős része (normaigénylési vagy egyéb okból) a "csak étkezős" tanulók jelentős részét is 1-2 órás "hazajárós" napközisként tartja nyilván, akik a valóságban ténylegesen részt sem vesznek a foglalkozásokon. (Ezt támasztja alá az is, hogy a napközis tanulók létszáma alapján számított napközis tanári álláshelyek és a feladatot ténylegesen ellátó pedagóguslétszám között indokolatlanul nagy a különbség!) A "klasszikus", nevelésközpontú napközis foglalkozások megszervezése során ki lehetni használni azt a tényt, hogy az időközbeni tanulólétszám-csökkenés miatt csak a napközis létszámarányok változatlanok, de az 1986. évi 548 ezer napközishez képest ebben a tanévben csak 372 ezer tanulót tartanak napközisként nyilván. Így a változatlan módon jelen lévő üres kapacitások terhére növelni lehetne a napközis foglalkozásban részt vevők arányát.

Összefoglalva megállapítható, hogy a következő 6-8 évben várhatóan sem az óvodáskorú, sem az általános iskolás korú népesség nem fog számottevően változni, a csökkenés minimalizálódik, így az óvodás és az általános iskolás létszámok is nagy valószínűséggel stabilizálódnak. Az is látható, hogy az elmúlt 2-3 évre sem a nagyarányú létszámcsökkenés volt a jellemző. Jogosan merülhet tehát fel a kérdés, ha nem a meredek létszámcsökkenés, akkor mi generálja a racionalizálási kényszert? Erre a kérdésre reményeim szerint a finanszírozással foglalkozó fejezetrész fogja megadni a választ.

Az *5. számú ábra* alapján addig is tekintsük át, milyenek a "hagyományosan középfokú" intézmények létszámviszonyai? Egyértelműen megállapítható, hogy a "középfokú iskoláskorú népesség" demográfiai csúcsa 1991-1993 között haladt át a rendszeren, s a következő 5-6 évben -1998-hoz viszonyítva - összességében közel 12,4 %-os csökkenés várható. A gimnáziumban 1997-ben 141 402 fővel tetőzött, a szakközépiskola érettségire felkészítő évfolyamain pedig várhatóan 2000-ben 190 085 fővel tetőzni fog a létszámhullám, amely az 1998. évihez képest csak 2000 fővel több létszámemelkedést jelent. Így megállapítható, hogy szinte már be is fejeződött a "középiskolai létszámarányok expanziója".

Ha a szakiskolai (szakmunkásképző iskolai) képzésben a jelenlegi tendencia folytatódik - amely annál is inkább valószínű, mert a kvalifikált szakmák tanulása általában érettségihez kötött - arra lehet számítani, hogy a szakiskolai létszámarány tovább csökken, és megközelíti a minden korábbinál minimálisabb 19 % -ot. A szakközépiskolai létszámgörbe 1995. évi létszámugrása azzal magyarázható, hogy a létszámadatok tartalmazzák a szakképzési évfolyamokon (és a "világbanki" iskolákban) tanulók létszámadatait is.

Ha a létszámokat és az arányokat pusztán a közoktatási intézmények kapacitásainak szempontjából vizsgáljuk, a *6. számú ábra* alapján prognosztizálhatjuk az igényeket. Nyilvánvaló, hogy a gimnáziumi tanulók létszámának és számarányának várható csökkenése miatt nem szükséges a gimnáziumi kapacitásbővítés. Ugyanakkor a szakközépiskolák felső szakképzési évfolyamaira belépők növekvő száma alapján kiegészítő kapacitásokat kellene biztosítani. Az épületek és az oktatási helyiségek, tanműhelyek a legtöbb helyen (a volt szakmunkásképzőkben, szakiskolákban) rendelkezésre állnak, ugyanakkor problémaként jelentkezik a megfelelő végzettségű pedagógusok hiánya. Tapasztalataink szerint a szakképzésben még mindig sok (tanárképző) főiskolát végzett kollégánk dolgozik, akiknek az egyetemi diploma megszerzése (ha másért nem, a nyelvvizsga szükségessége miatt) gondot okoz.

A "hagyományosan középfokú" iskolák tanulóinak tényleges létszámviszonyait és a létszámprognózist tekintve arra a következtetésre lehet jutni, hogy a várható tanulólétszám-csökkenés hasonló, de szerencsére nem olyan mértékű kapacitás kihasználtsági problémákat fog okozni, mint amilyenek korábban az általános iskola esetében jelentkeztek.

Növekvő központi hozzájárulás, közvetett forráskivonás

Az elmúlt időszakban - szinte megmagyarázhatatlan módon - az a képzet alakult ki az önkormányzatokban, az intézményvezetőkben, hogy a helyi közoktatás finanszírozási problémáit kizárólag a létszámcsökkenés következtében "kiürült" intézményekben továbbra is fenntartott üres kapacitások (épület, energia, többletálláshelyek stb.) okozzák. Ha az üres kapacitások fenntartása önmagában ilyen problémákat eredményezett volna, akkor már 1991-1992-től folyamatos lenne a "racionalizáció", hiszen a legnagyobb arányú óvodás- és tanulólétszám-csökkenés közvetlenül az ezt megelőző időszakban történt. Az "átvilágítási hullám" viszont csak az 1999. költségvetési évben erősödött fel. Milyen "varázsvessző" érintésére indult meg a közoktatási intézményrendszer strukturális átalakítása?

E fiskális varázsvesszőt önkormányzati forrásszabályozásnak vagy "folyamatos közvetett közoktatási forráskivonásnak" nevezhetjük, amelynek évről évre halmozódó hatása az 1999. költségvetési évben érte el azt a szintet, hogy az intézményfenntartó önkormányzatok más ágazatoktól történő elvonással, átcsoportosítással vagy egyéb helyi kompenzációs megoldással már nem tudták kiegyenlíteni az intézményi forrásigényeket.

Az indirekt forráskivonási folyamat lényegének megértését a *7. számú ábra* elemzésével kezdjük. (Az 1998. és 1999. évi adatok prognosztizáltak, mivel a cikkírás időpontjában a végleges 1998. évi mérleg még nem állt rendelkezésre, s az 1999. évi kiadási előirányzatok teljesülését is csak prognosztizálni lehetett.)

Mivel az 1980-as évek végén, a kilencvenes évek elején lezajló nagymértékű demográfiai csökkenéshez nem igazodott az intézményhálózat, a központi döntéshozók valószínűleg arra számítottak, hogy az 1992 és 1995 között javarészt változatlan mértékű fejkvóták a 229 %-os fogyasztói árindex-növekedés mellett nem teszik lehetővé a kiürült kapacitások fenntartását. Mint korábban említettük ebben az időszakban már nem csökkent jelentős mértékben az óvodások és a tanulók létszáma, így nem lehet a létszámfogyással magyarázni azt, hogy miért nem növekedett kellő mértékben az összes központi közoktatási hozzájárulás.

A rendszer finanszírozási reakcióját tekintve nem az elvárt hatás következett be. Ugyanis a vizsgált időszakban az intézményfenntartó önkormányzatok nem hogy elvonták az intézményi forrásokat, hanem éppen ellenkezőleg az igényelt mértékben fedezték. Az 1991. évi összeghez képest 1995-re több mint kétszeresére emelkedett az önkormányzati közoktatás bruttó működési kiadása. Ezt a "gesztust" a fenntartók nyilvánvalóan csak azért gyakorolhatták, mert az önkormányzati forrásszabályozás még erre elegendő puffert tartalmazott. A *7. számú ábrából* az is kitűnik, hogy az évtized második felében nem éri el a bruttó működési kiadás az 1995. évi kétszeresét, azaz a forráskiegészítés mértéke - a lehetőségek beszűkülésével arányosan - jelentősen csökkent. Ez az alapvető oka, hogy az önkormányzatok ma már nem tudják fedezni az üres közoktatási kapacitások fenntartását.

Továbbá az is látszik a grafikonon, hogy az oktatási kormányzat 1995-1996. környékén eszmélt rá, valójában mi is történik a finanszírozás terén, és a közoktatási törvény 1996. évi módosításával úgy alakította a finanszírozási paramétereket, hogy a közoktatásba visszapumpálódjanak a pénzek.

Igen, csakhogy a közoktatási rendszer az önkormányzati rendszer része. Az önkormányzati forrásszabályozás e közoktatási lépést követően úgy változott, hogy a szakmai törvény szerinti intézményműködtetéshez az iskolafenntartó önkormányzatoknak más ágazatoktól kellett átcsoportosítaniuk a pénzt. Úgy is fogalmazhatnánk tehát, hogy a közoktatás finanszírozási sikere más önkormányzati alrendszerek kárára valósult meg. Éppen ezért ebben az időszakban hal-

mozódtak fel azok a gazdálkodási problémák, amelyeket ma csak az intézményrendszer strukturális átalakításával, a rendelkezésre álló források átcsoportosításával lehet megoldani.

A folyamatot még plasztikusabban támasztja alá a *8. számú ábra*, amelynek alapján látható, hogy az önkormányzatok 1995-ig a létszámcsökkenés ellenére olyan mértékben egészítették ki az állami hozzájárulást, hogy az meghaladta az inflációt, miközben az állami hozzájárulás reálértéke 52 %-ra csökkent. Természetesen a reálindexeket tekintve ma sincs jó helyzetben az önkormányzati közoktatás, mivel minden állami közoktatási hozzájárulási 1 forint csak az 1991. évi 1 forint 66 %-át éri, s ezt az önkormányzatok csak olyan mértékben tudják kiegészíteni, hogy a helyi finanszírozási 1 forintok az 1991-i értékükhöz képest csak 80 fillért "érnek" az intézményekben. A "stratégiai ágazatban" az állami támogatás emelkedése koránt sem volt inflációkövető.

Az önkormányzatok nehéz közoktatás finanszírozási helyzetét jellemzi a 8. számú ábra, amely a központi támogatás összes bruttó közoktatási működési kiadáshoz viszonyított arányát mutatja be.

Az elmúlt időszakban és napjainkban az önkormányzatoknak biztosított közoktatási célú normatív támogatás - országosan átlagosan - csak az összes bruttó közoktatási kiadás 58-59 %-ára nyújt fedezetet. Nyilvánvalóan jobb a helyzet, ha figyelembe vesszük a tervezhető helyi bevételeket, mert ebben az esetben a fedezeti arány 1999-ben várhatóan meghaladja a 63 %-ot.

Talán ennyi információ elég ahhoz, hogy rávilágítsunk, milyen kemény közoktatási finanszírozási problémákkal néznek szembe az önkormányzatok, s megértsük, miért fontos, hogy e kis mozgástérben a racionalizáció során a szakmai szempontok is előtérbe kerüljenek. Ugyanis a rendszerben jelenleg arra sincs elegendő forrás, hogy önerőből saját racionalizálását megoldja, s egy esetleg elhibázott rossz helyi döntés évekre visszavetheti a közoktatás fejlesztési lehetőségét.

Szakszervezeti állásfoglalás és minisztériumi válasz

A Pedagógusok Lapja idei 4. számában, a legutolsó oldalon kiemelt szedéssel közöltük a Pedagógusok Szakszervezetének állásfoglalását a közoktatás intézményrendszerének átalakításáról. Ezt az országos vezetőség április 12-i ülésén fogadta el. Várakozással tesszük közzé az Oktatási Minisztérium Borbáth Gábor főtitkárnak címzett válaszát.

Tisztelt Főtitkár Úr!
A Pedagógusok Szakszervezetének a "Közoktatás intézményrendszere átalakítása" címmel kiadott és Miniszter úrnak megküldött állásfoglalásával kapcsolatosan az alábbiakban tájékoztatom Főtitkár Urat a minisztérium álláspontjáról.

- A minisztérium már 1999-ben is, de a további években is mindent megtesz annak érdekében, hogy az önkormányzatok "intézményfenntartó képessége" ne romoljon.
- Ennek érdekében az állami normatíva folyamatos emelése mellett több olyan közoktatási célú központosított előirányzatot sikerült a költségvetésben biztosítani, ami ezt a célt szolgálja (pl. 1100 fő alatti kistelepülések óvodai és alsó tagozatos tanulói utáni plusz támogatás 1 milliárd forinttal, pedagógiai szakmai szolgáltató és szakértői tevékenység finanszírozására 1,8 milliárd forint).
- A minisztérium vezetése személyes találkozókon tájékoztatja az önkormányzatok vezetőit az elképzelésekről és a megvalósítás lehetőségeiről. (Ennek során találkozót szerveztünk a megyei önkormányzatok vezetőinek, az 1100 fő alatti kistelepülések vezetőinek, a megyei jogú városok és fővárosi kerületek vezetőinek, s rövidesen sor kerül a városi önkormányzatok vezetőivel, és végül a községi önkormányzatok vezetőivel való találkozásra.)

Ezeken a találkozókon, főleg a szekcióüléseken, egy sor olyan jó kezdeményezéssel ismerkedhetnek meg a résztvevők, mellyel támogatják, segítik a fenntartókat a helyes döntések meghozatalában.

- A leginkább hasznosítható tapasztalatokból a minisztérium tervezi egy kiadvány létrehozását, amit minden önkormányzatnak elküldünk.
- Mindezeken túl szívesen halljuk az Önök segítő szándékú javaslatait is. A vélemények, tapasztalatok kiértékelésének jó színtere lehet a szakszervezetek és a minisztérium között létrejött folyamatos konzultáció valamelyik találkozója.

Egyúttal szívesen vennénk, ha lapban olvasható felmérési eredményekről egy-egy példányt tájékoztatásul az Oktatási Minisztériumba is megküldenének. Így lehetőség nyílna a tapasztalatok összevetésére, érdemi megvitatására.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Remélem, a leírtak meggyőzik Önöket, hogy az Oktatási Minisztériumra az "aktív közreműködés" a jellemző annak érdekében, hogy a fenntartó önkormányzatok a törvényben előírt kötelező feladataikat a szakmailag legoptimálisabb módon lássák el.

Budapest, 1999. május 26.

Üdvözlettel:
Környei László
helyettes államtitkár

Ábrák Borbola István tanulmányához

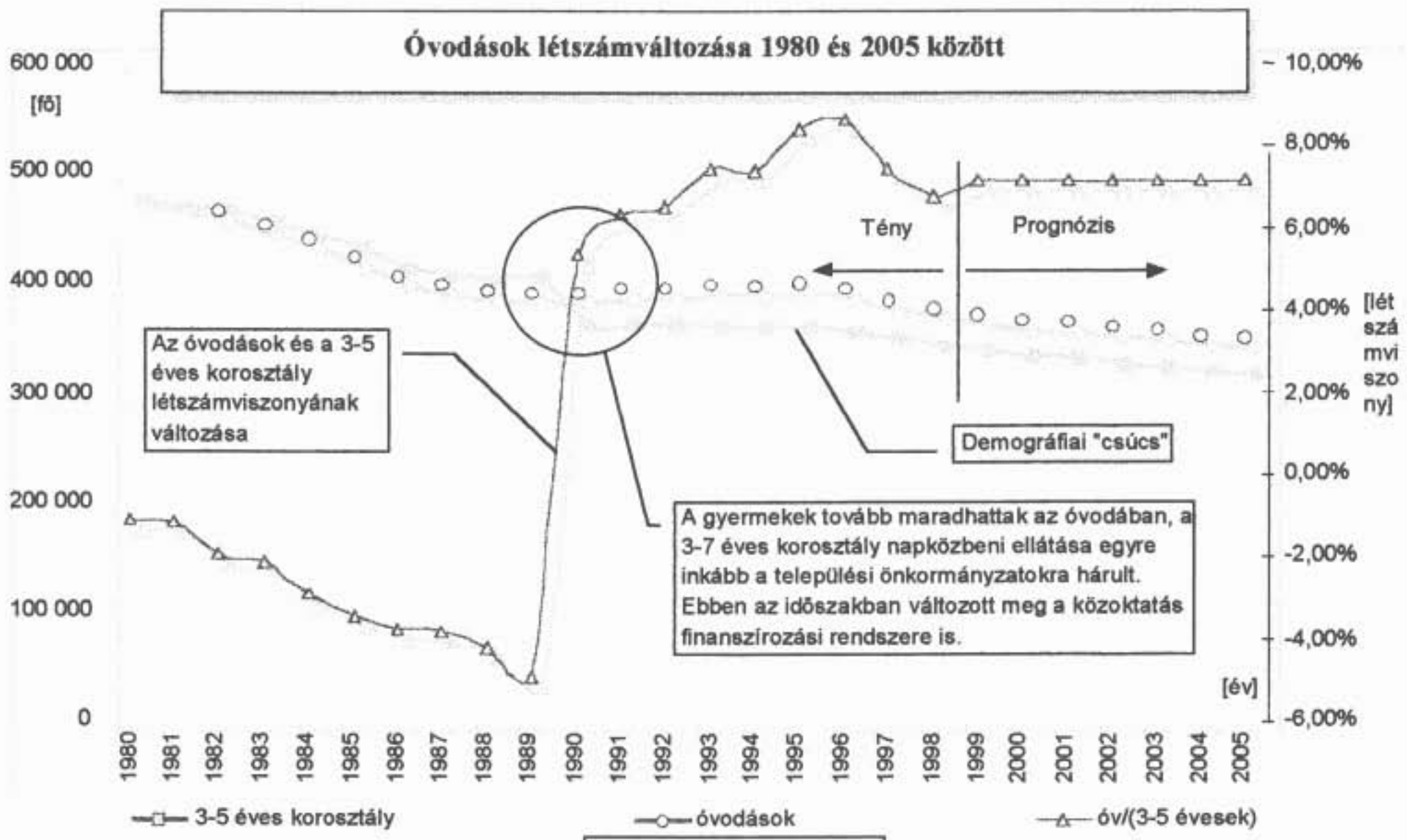

1. számú ábra

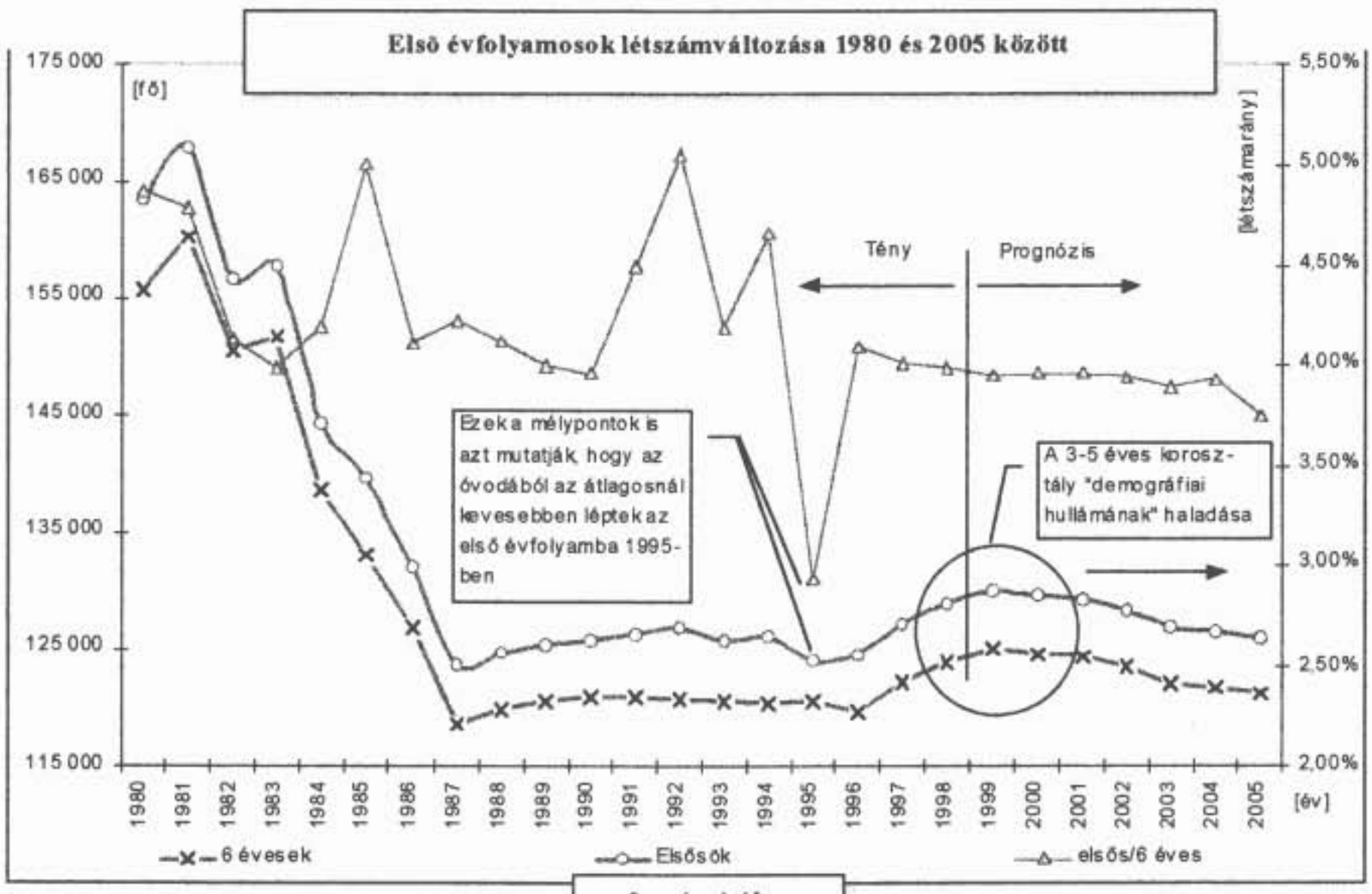

2. számú ábra

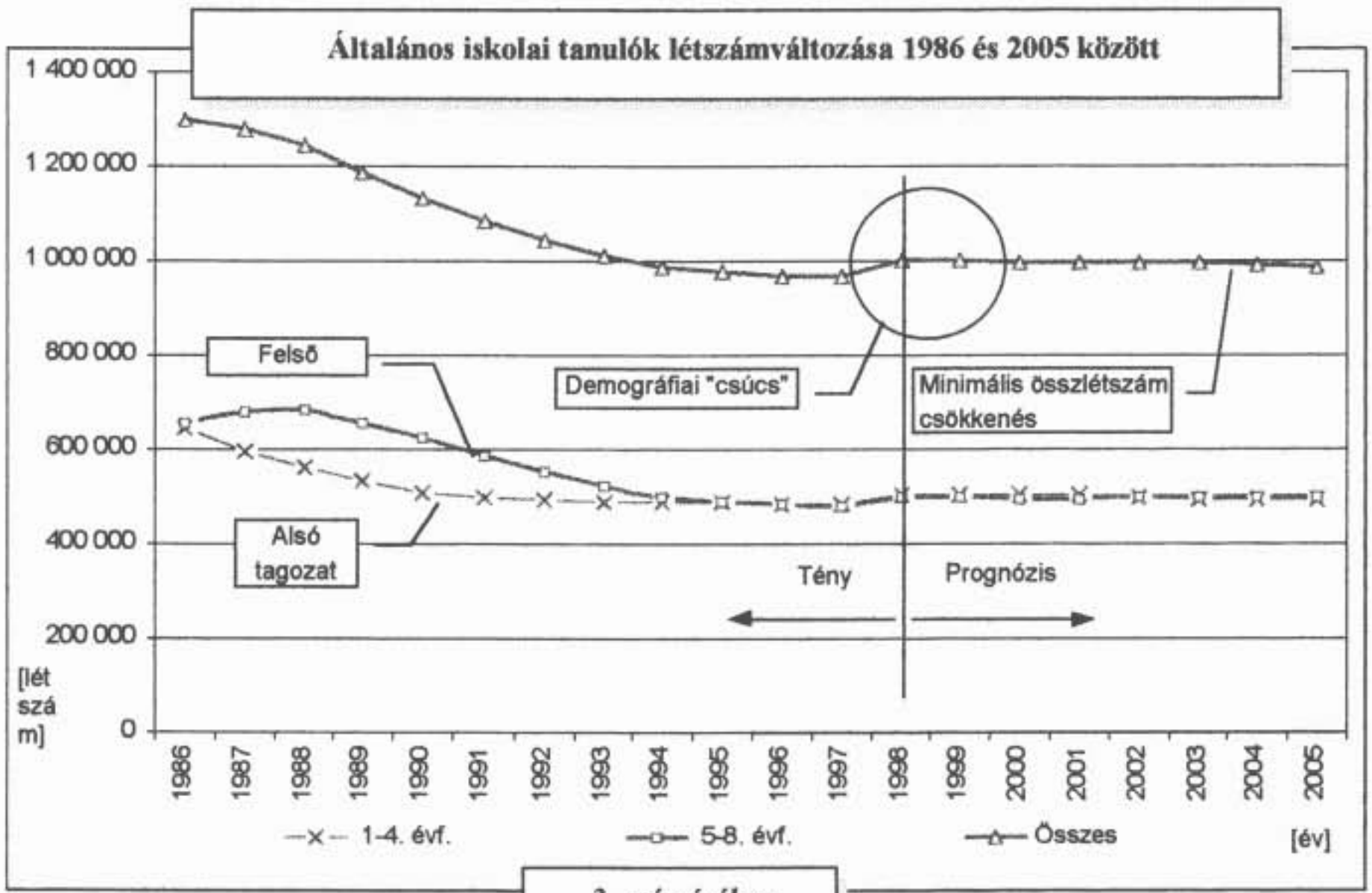

3. számú ábra

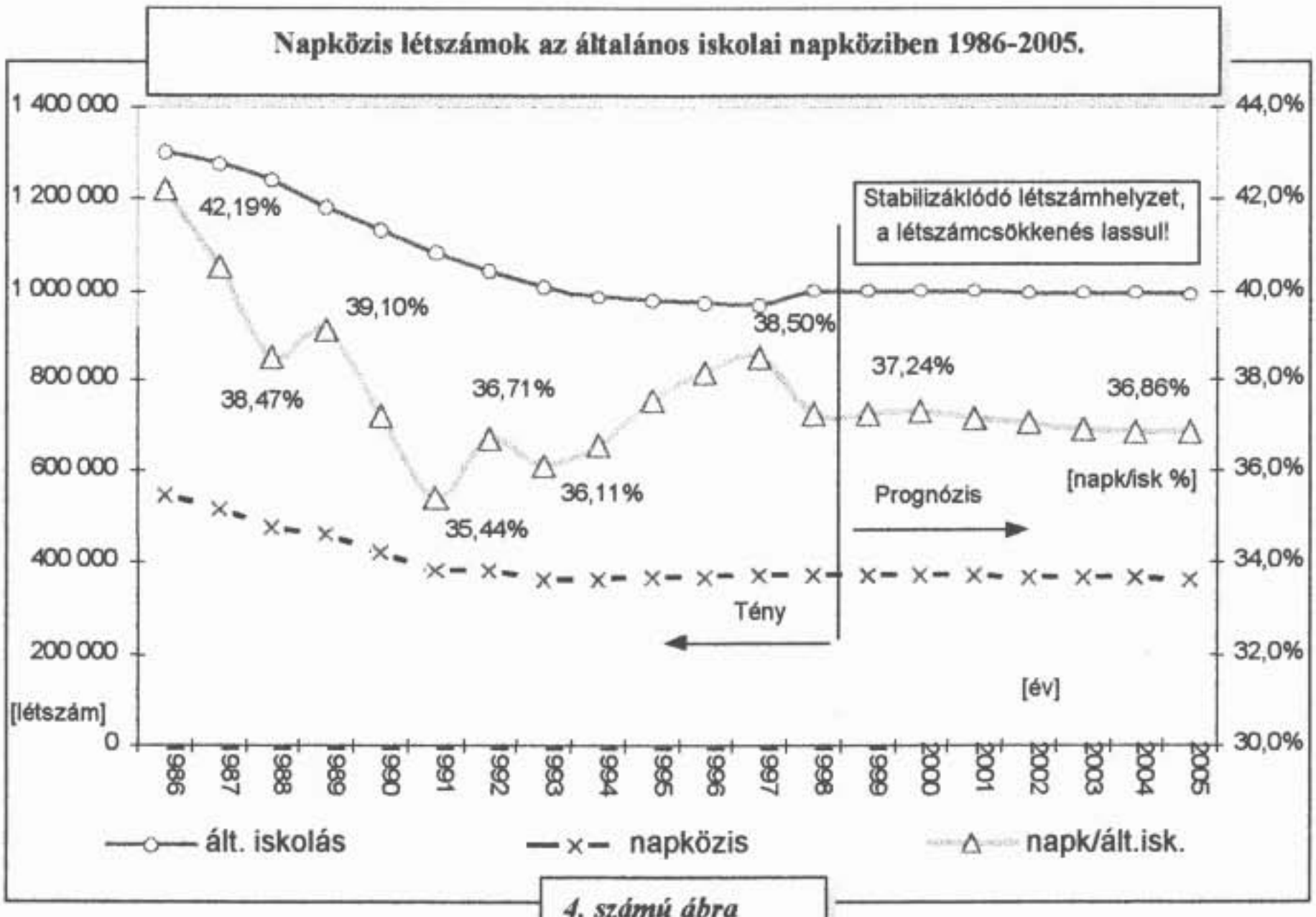

4. számú ábra

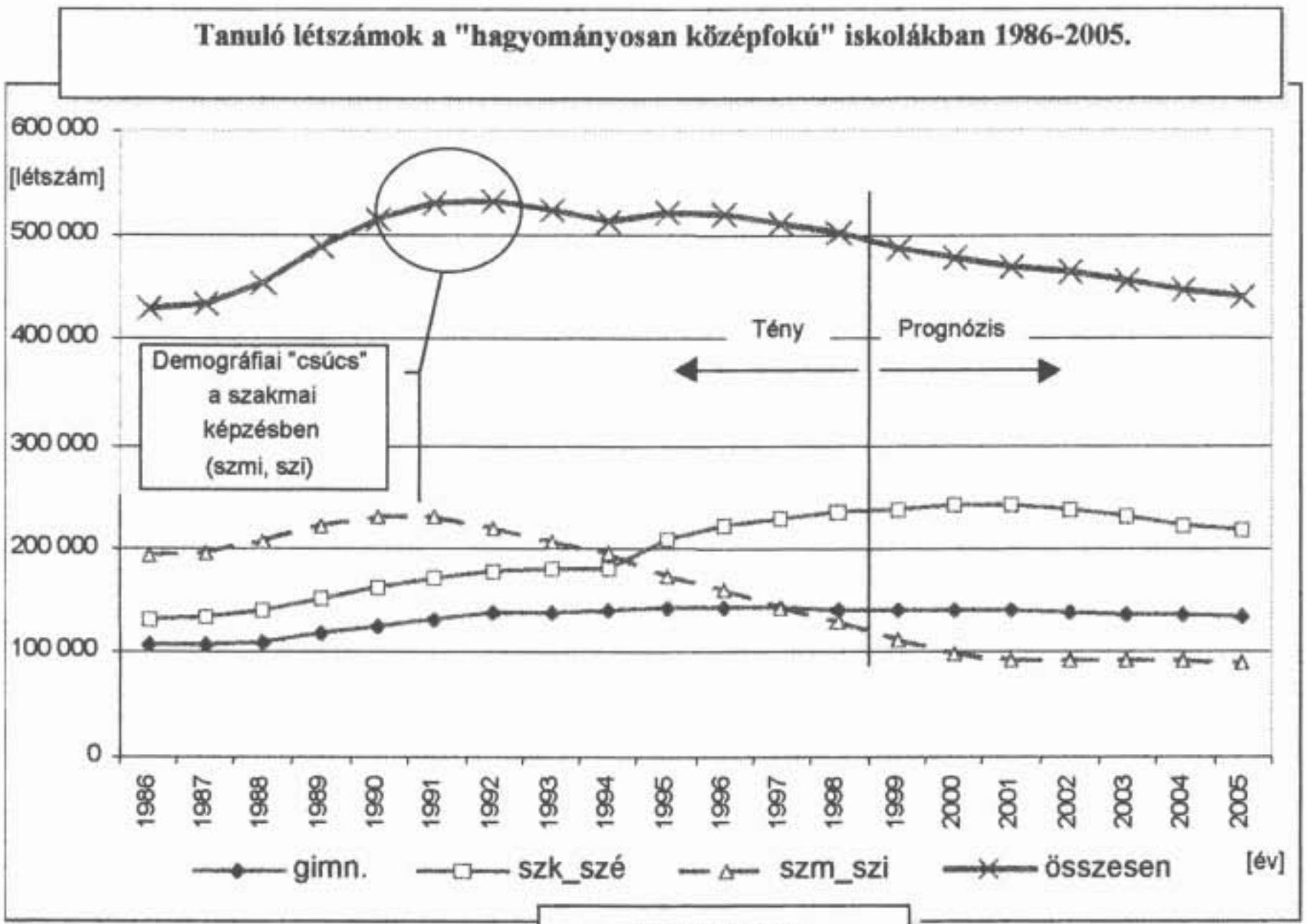

5. számú ábra

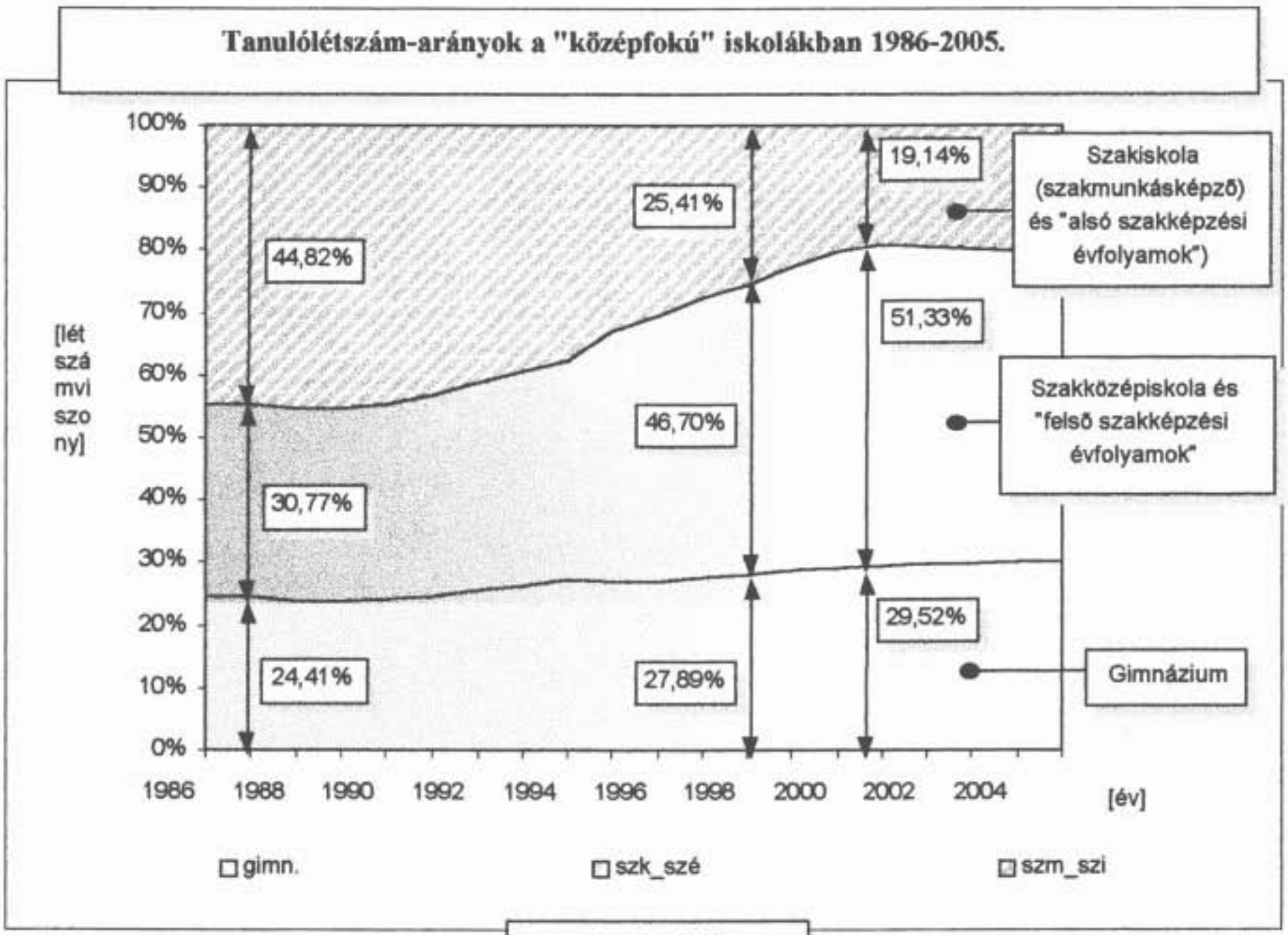

6. számú ábra

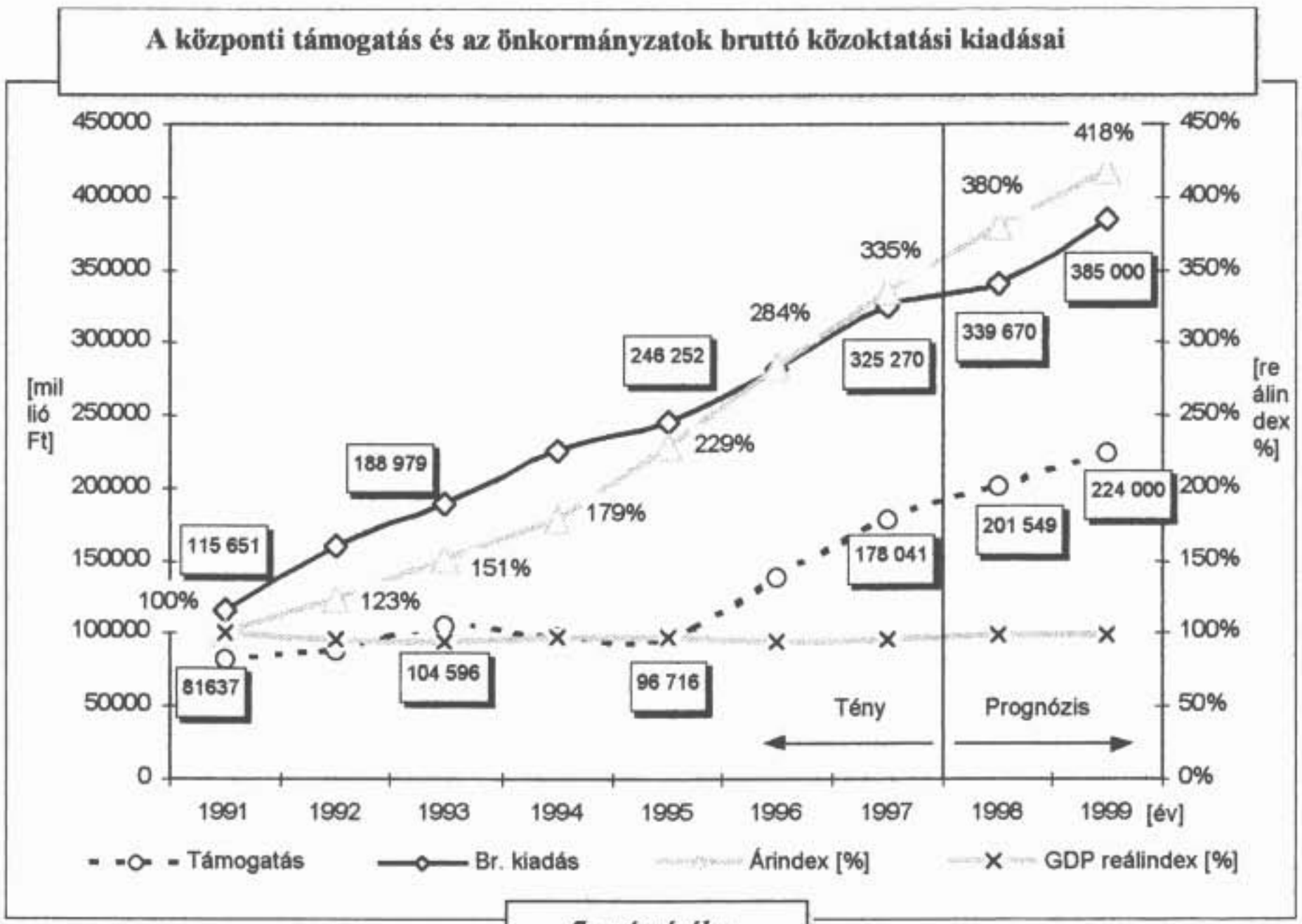

7. számú ábra

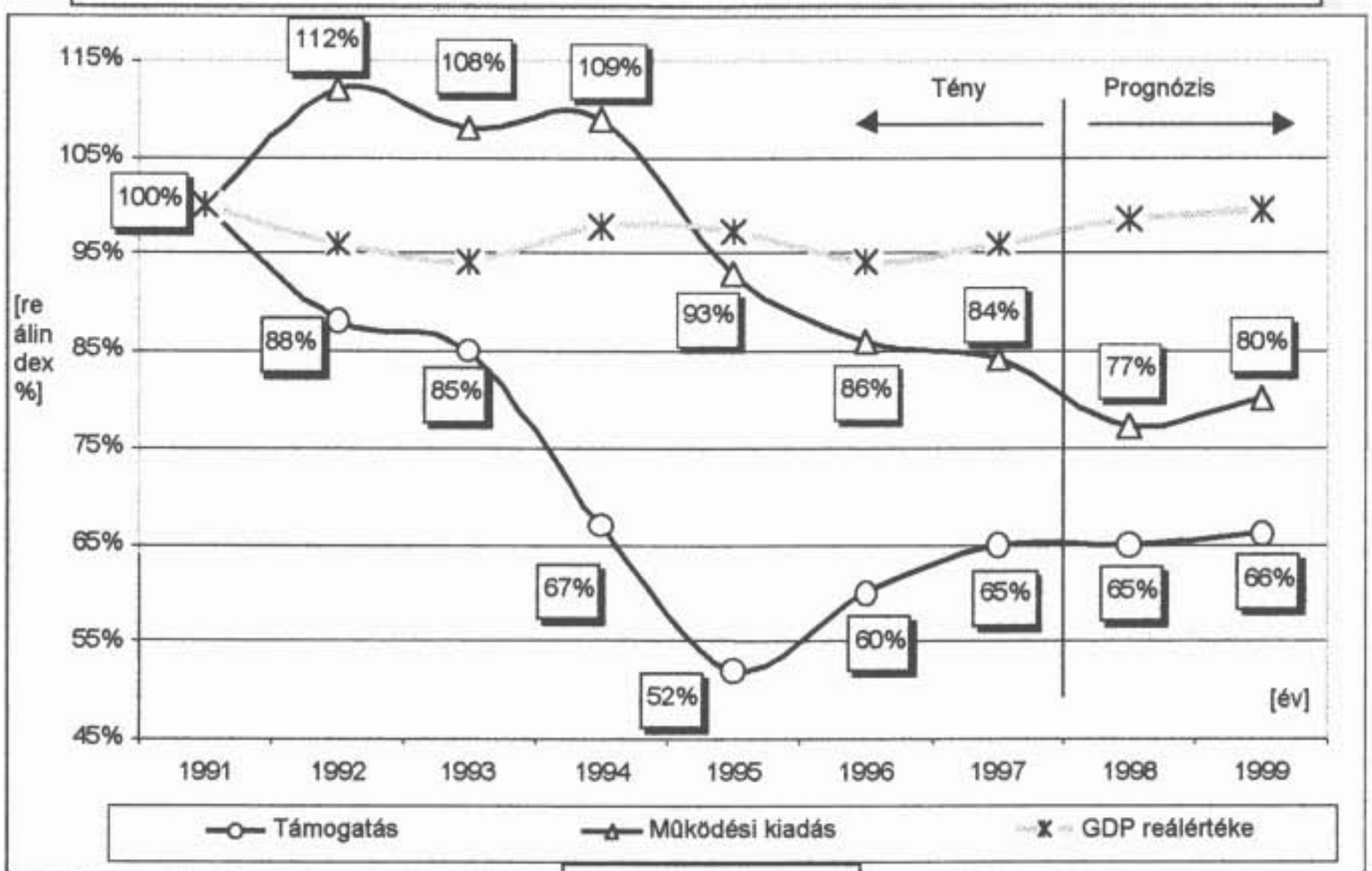

8. számú ábra

KÖLTSÉGVETÉSI PÉNZEK, PÁLYÁZATOK

Lapunk ez évi januári számában összefoglaló jellegű tájékoztatót adtunk az 1999. évi költségvetési törvényben a közoktatás számára biztosított pénzügyi forrásokról. Az Oktatási Minisztérium nemrég tett közzé két, központosított előirányzat igénylésével, felhasználásával kapcsolatos közleményét.

Az egyik,

az 1999. évi központi költségvetésben az 1.100 főnél kisebb településen az óvodai nevelés és az 1-4. évfolyamos általános iskolai oktatás támogatása címen tervezett előirányzat igénybevételének feltételeiről

szóló közlemény az Oktatási Közlöny május 7-i, 12. számában jelent meg. (A szöveg megegyezik az Önkormányzatok Közlönye 1999. évi 3. számában közzétett szöveggel.)

Az Oktatási Közlöny említett száma a beadási határidőként 1999. március 31-ét jelölte meg, majd ugyanezt április 10-re módosította. *Mindezt a május 7-én megjelent szám közölte.*

Minthogy az iskoláknak általában nem jár a Magyar Közlöny, csak az Oktatási Közlöny, a késői tudomásulvétel elüthette az érdekelt intézményeket a pályázati lehetőségtől (az elbírálás határideje: 1999. május 31. volt). Ez az időbeli elcsúszás mindenképpen nagy hiba. Még akkor is, ha a Kossuth adó május 25-i reggeli riportjából kiderül - amely éppen a szóban forgó kistelepülési oktatási intézményekről szólt -, hogy számos helyről pályáztak a támogatásra. Úgy látszik, mégiscsak értesültek a pénzügyi lehetőségről, ami teljes megoldást ugyan nem nyújt - amint az adásból ez nyilvánvaló lett -, de mégis segít a nehézségek enyhítésében.

Noha a beadási határidő elmúlt, a pályázatnak *Az igénylés feltételei* alcímű lényeges részletét itt közöljük.

"Az igénylés feltételei

A támogatást azok a települési önkormányzatok igényelhetik, melyek 1998. január 1-jei állandó lakosságszáma nem éri el az 1.100 főt, és megfelelnek az alábbiakban részletezett feltételeknek

1. Az önkormányzat egyetlen általános iskolát és/vagy óvodát tart fenn a következők szerint:

a) az önkormányzat önállóan tartja fenn a fenti intézmény(eke)t;

b) az önkormányzat társulásban, gesztorként tart fenn egyetlen általános iskolát és/vagy óvodát;

c) az önkormányzat közigazgatási területén egyetlen tagiskola és/vagy tagóvoda működik;

d) az egyetlen intézménybe nem számít bele a nemzeti, etnikai nevelés, oktatás céljára létrehozott intézmény.

2. Az intézmény szerepelt az általános iskolák, illetve az óvodák 1998/99. évi statisztikai JELENTÉS-ében.

3. A támogatás csak az általános iskola 1-4. évfolyamán és/vagy az óvodában nyújtott közoktatási feladatellátás után igényelhető."

Üdvös lenne, ha az Oktatási Minisztérium lehetőséget teremtene a közlési mulasztás orvoslására, azaz a pótpályázatra. Így azok a kisiskolák/óvodák is meríthetnének a fenntartásukhoz biztosított pénzügyi forrásból, amelyek csak az Oktatási Közlönyből értesültek a "lejárt" lehetőségről.

*

A másik pályázat, melynek beadási határideje 1999. június 31., még szerencsére idejében érkezett az intézményekbe. Ez a Magyar Közlöny 1999/34. számában jelent meg. Hogy az érdeklődők biztosan olvashassák, szövegének fontos részeit lapunk mostani, 5-6. számában közzétesszük.

Tájékoztató

a pedagógiai szakmai szolgáltató és szakértői tevékenység igénybevételéhez biztosított közoktatási célú központosított előirányzat felhasználásáról

(Az erre vonatkozó OM-közlemény a Magyar Közlöny 1999/24. számában jelent meg.)

1. *Előirányzat, igényelhető támogatások, igényjogosultak, feltételek*

1.1. *Pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevételének támogatása*

Előirányzat: 600 millió Ft.

Az igénybevétel támogatása a szakmai szolgáltatók támogatásával valósul meg.

A támogatást azok a helyi önkormányzatok, közoktatási feladatellátó települési önkormányzati társulások gesztorai igényelhetik. amelyek a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 88. §-ában meghatározott megyei, fővárosi fejlesztési tervben szereplő és ott meghatározott feladatokat ellátó *pedagógiai szakmai szolgáltató szervezeteket tartanak fenn, működtetnek, vagy ilyen szervezettel a pedagógiai szakmai szolgáltatási feladat ellátására vonatkozó, legalább az 1999/2000. tanév végéig érvényes szerződéses kapcsolatban vannak.* A támogatás csak e szervezetek, intézmények számára, és csak a Kt. 36. §-ának (2)-(6) bekezdéseiben meghatározott feladatok - amelyek a SZAK99 adatlapon is szerepelnek - ellátására igényelhető.

1.2. *Pedagógiai szakmai szolgáltatás igénybevételének és szakértő igénybevételének támogatása*

Előirányzat: 1229,4 millió Ft.

Az igénybevétel támogatása a pedagógiai szakmai szolgáltatást, illetőleg a szakértői tevékenységet megrendelő közoktatási intézményeket, illetőleg az ezeket fenntartó helyi önkormányzatokat érinti. Megvalósulása a fenntartó helyi önkormányzat közvetítésével történik.

A támogatást azok a helyi önkormányzatok, közoktatási feladatellátó települési önkormányzati társulások gesztorai igényelhetik a maguk vagy nevelési-oktatási intézményük számára, amelyek a Kt. 88. §-ában meghatározott megyei, fővárosi fejlesztési tervben szereplő nevelési-oktatási intézményt tartanak fenn. A támogatás csak a Kt. 36. §-ában és a SZAK99 adatlapon szereplő szakmai szolgáltatások igénybevételére és szakértő igénybevételére igényelhető.

2. *A támogatási igény benyújtása*

2.1. A támogatási igényeket pályázat formájában, a pályázó székhelye szerint területileg illetékes TÁKISZ-nál beszerezhető SZAK99 jelű űrlapon *1999. június 30-ig lehet a TÁKISZ-hoz benyújtani.* Az 1999. június 30-a után postára adott pályázatok elfogadására nincs lehetőség.

2.2. A pedagógiai szakmai szolgáltatásra fordítható támogatás igényléséhez mellékelni kell a szolgáltatás megvalósítására vonatkozó részletes projekttervet, amely tartalmazza az ugyancsak részletes és a feladatok időbeli ütemezéséhez illeszkedő költségvetést.

Szakmai szolgáltatás igénybevétele esetén a fentieken kívül a szakmai szolgáltatások ellátására vonatkozó megállapodástervezeteket, amelyeket pedagógiai szakmai szolgáltatást végző szervezetekkel kívánnak megkötni.

2.3. A pedagógiai szakértő igénybevételére fordítható támogatási igényhez mellékelni kell a feladatok ellátására vonatkozó szerződéstervezeteket, amelyeket az Országos Szakértői Névjegyzékben szereplő szakértőkkel, vállalkozásaikkal, szakértőket foglalkoztató szervezetekkel kívánnak megkötni. A szerződésben a feladatot konkrétan elvégző szakértő neve mellett a

szakértői névjegyzékben szereplő nyilvántartási számát is meg kell adni.

3. *A szakszolgáltatások igénybevételének támogatására pályázók közül előnyben részesülnek, akik*

- a térség, kistérség minőségbiztosítási rendszerének kialakításához pedagógusképző felsőoktatási intézmény szakirányú továbbképzését (pl. pedagógiai értékelési szakértő, közoktatási vezető) elvégzett, vagy abban jelenleg részt vevő szaktanácsadók közreműködésének biztosításával, igénybevételével járulnak hozzá;
- megszervezik a közoktatási intézményekben az egészségvédelmi és mentálhigiénés, gyermek- és ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési, közművelődési és sportfeladatok ellátásával megbízott pedagógusok feladatellátásra való térítésmentes felkészítését, és biztosítják számukra a folyamatosan igénybe vehető szaktanácsadást;
- gondoskodnak a tanulmányi, művészeti, a tehetséggondozást segítő versenyek meghirdetéséről, lebonyolításáról, az eredményt elérők és felkészítőik anyagi, tárgyi, erkölcsi elismeréséről. Segítik a diáksportversenyek szervezését, közreműködnek a mindennapi testedzés tömegmozgalommá tételében. Az 1999/2000. tanévben elvégzik az országos tanulmányi, művészeti versenyek lebonyolításával kapcsolatos helyi feladatokat;
- közreműködnek a minőségbiztosítási, értékelési feladatok megvalósításának szervezésében;
- pályaorientációs, munkaerő-piaci beilleszkedést támogató programokat kívánnak megvalósítani.

A felsoroltaktól különböző, a megyei fejlesztési tervben szereplő, illetve az Oktatási Minisztériummal előre egyeztetett, a kormányprogrammal és az oktatási tárca szakmai terveivel szinkronban lévő fontos megyei, fővárosi , kistérségi, helyi önkormányzati társulási, fővárosi kerületi szakmai szolgáltatási célra is igényelhető támogatás.

4. *A szakértő igénybevételének támogatására pályázók közül előnyben részesülnek, akik*

- közoktatási szakmai feladat ellátására létrehozandó önkormányzati társulás elkészítéséhez szeretnének szakértőket igénybe venni;
- a helyi közoktatás-irányítás, az intézmények szakmai, tartalmi, szerkezeti, szervezeti, finanszírozási korszerűsítéséhez, a helyi közoktatás-tervezési rendszer kialakításához a minőségbiztosítási rendszer bevezetéséhez kívánnak szakértőt igénybe venni;
- a nevelési programok, a pedagógiai programok és a helyi és központi oktatási koncepció, valamint szabályozás tartalmi, finanszírozási összhangját, illetve az intézmény feladatarányos finanszírozását, a programok szakmai megvalósulását, átalakítási, módosítási lehetőségét kívánják szakértő közreműködésével megvizsgálni;
- olyan feladatot kívánnak megoldani, amelyhez a közoktatási törvény meghatározott feltételeknek megfelelő szakértő kötelező igénybevételét írja elő;
- helyi pedagógiai programok felülvizsgálatával kapcsolatos feladatok ellátásához kívánnak szakértőt igénybe venni.

KÖZOKTATÁSI VEZETŐ
Szakirányú továbbképzés szakszervezeti tisztségviselőknek

A Budapesti Műszaki Egyetem Műszaki Pedagógiai Tanszéke az 1999/2000. tanévben is indítja a **KÖZOKTATÁSI VEZETŐ** szakirányú továbbképzést. Ez a pedagóguskörökben népszerű posztgraduális képzés a PSZ és a tanszék megállapodása alapján a jövő tanévtől Szakszervezeti tagozattal bővül.

I. A képzés célja felkészítést nyújtani:

- a közoktatás különböző szintű vezető munkaköreiben, tisztségeiben dolgozók számára feladatuk szakszerű ellátásához (ilyenek: az iskolák, nevelési intézmények igazgatói, igazgatóhelyettesei, szakmai munkaközösségvezetői, a szakszervezet tisztségviselői, a szaktanácsadók, szakértők, a szakképzés tovább- és átképzési intézmények vezető munkatársai, az önkormányzatok polgármesteri hivatalainak a közoktatással kapcsolatos munkaköreit betöltők);
- valamint a pedagógus-szakvizsga letételéhez.

A képzést elsősorban a PSZ területi, városi, községi, fővárosi kerületi érdekegyeztetésben részt vevő tisztségviselőknek ajánljuk.

II. A képzés rendszere

A képzésben az vehet részt, aki egyetemen vagy főiskolán szerzett pedagógus-oklevéllel, és legalább 3 éves pedagógusi gyakorlattal rendelkezik.

A képzés két tanéves (4 szemeszteres). Elsősorban az iskolavezetés elméletének és gyakorlatának részletes megismertetésével tanügy-igazgatási, közoktatási szakértői, szakszervezeti tisztségviselői, szaktanácsadói, vizsgaszervezési feladatok, illetve munkakörök ellátására készíti fel a hallgatókat. Az oktatásban nagy hangsúlyt kap a kommunikáció, a konfliktuskezelés, a pedagógusok személyiségének fejlesztése, az önkormányzatiságra, az érdekegyeztetésre és képviseletre, a helyi tantervek készítésére való felkészítés.

A kétéves képzést záróvizsga követi. Ennek, valamint a diplomamunka megvédésének alapján a végzettek ***közoktatási vezetői szakirányú oklevelet*** kapnak, ***amely a szakszervezeti tagozat tekintetében kiegészül szakszervezeti vezetői oklevéllel***. A kiadott oklevél a végzettek alapdiplomájára épül, és azzal azonos szintű (egyetemi vagy főiskolai).

A képzés szervezési formája **t á v o k t a t á s**, a hallgatók egyéni tanulására épül. A hallgatók nyomtatott, az egyéni tanulásra alkalmas, esettanulmányokat és feladatokat is tartalmazó tananyagcsomagot kapnak. Ez kiegészül hang- és videokazettákkal.

A hallgatók a félévek során kötelező konzultációkon vesznek részt. Emellett a konzulensek rendszeres telefonügyeletet tartanak számukra. A hallgatók évenként 5 konzultáción - alkalmanként 5 órás -, évente egyszer pedig hétvégi, 3 napos - bentlakásos - kötelező tréningen vesznek részt. **A konzultációk,** vizsgák általában **szombati** napokon vannak.

Egy hallgató tandíja 1 szemeszterre (egy félévre) 44.000 Ft.

Ebbe beletartoznak:

- az oktatás költségei;
- a bentlakásos tréning valamennyi költsége (szállás, ellátás, szakértők tiszteletdíja stb.);
- a vizsgák és a záróvizsgák költségei;
- adminisztrációs költségek (index, oklevél, nyilvántartás vezetése, postaköltségek stb.);
- tananyagcsomag;
- videokazetták

A képzés költségei a nevelési-oktatási intézmények számára a pedagógus-továbbképzés céljára biztosított központi költségvetési keret terhére - a vonatkozó jogszabályok szerint - elszámolhatóak, illetve szakszervezeti költségvetésből is finanszírozhatóak.

A jelentkezés határideje: **1999. június 16.**

A jelentkezéshez szükséges:

- egyetemi vagy főiskolai végzettséget tanúsító pedagógus-oklevél, legalább 3 éves pedagógusi gyakorlat;
- kitöltött "Közoktatási Vezető Szakirányú Továbbképzési Szak Jelentkezési Lap" (beszerezhető a PSZ Országos Irodájánál, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., és a PSZ területi irodáinál).

A jelentkezők felvételi beszélgetésen vesznek részt.

A közoktatási vezető szakképzettség a *8/1997. (II. 18.) MKM rendelet 3. §-a (1) bekezdése* szerint egyenértékű a közoktatásról szóló - többször módosított - 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 17. §-ának (5) bekezdésében szabályzott ***pedagógus-szakvizsgával,*** továbbá megfelel a Kt. 18. §-ának (4) bekezdésében szabályzott oktatási ***intézményvezetői szakképzettségnek***.

A képzéssel megszerzett szakképesítést a mindenkor hatályban lévő munkajogi szabályok szerint kell elismerni.

Jelenleg a 3/1997. (I. 15.) kormányrendelet 12. § (6) bekezdése értelmében a szakvizsgát és a vele egyenértékű képesítést - mint képesítési követelményt - a ***közalkalmazott besorolásánál figyelembe kell venni.***

A diploma megszerzésekor hatályos közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény alapján jogosultak besorolásra. A képzés posztgraduális képzés.

A NYUGELLÁTÁS IRÁNTI IGÉNY ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL

I.

Mindenekelőtt azzal kell tisztában lenni, hogy a nyugdíjbiztosítási eljárás mindig kérelemre, az ügyfél jelentkezésével kezdődik: *az erre a célra rendszeresített igénybejelentő lapnak személyesen vagy postán történő benyújtásával.* Az igénybejelentő (nyomtatványt) lapot a kérelmezőnek személyesen kell aláírnia. Ezt és az esetlegesen szükséges nyomtatványokat a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerveknél lehet beszerezni. Az ellátást visszamenőleg legkorábban a bejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától lehet megállapítani.

Érdemes tudni, hogy a nyugdíj megállapításához - a folyamat meggyorsítása érdekében - *a szolgálati idő összegezését már a korhatár betöltése előtt meg lehet kérni.* Ehhez a következő nyomtatványok szükségesek:

ONYF. 3515-271. Szolgálati idő elismerési kérelem (hátoldalán foglalkoztatói igazolás);

ONYF. 3515-6. Kivonatos másolat a munkakönyvből (szükséges a munkakönyv is).

Ilyenkor külön kérés nélkül csatolni kell még az alább felsorolt okmányokat:

- Ha az igényt nem személyesen terjesztették elő, szükséges a születési anyakönyvi kivonat, mely a személyi adatok helyességét igazolja.
- Nő igénylő esetén az 1968 előtt született gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonata. [Az 1968 előtt született gyermekekre (gyermekenként) 365 nap, beteg gyermek esetén 550 nap szolgálatiidő-növelés jár.]
- A felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok igazolására szolgáló leckekönyv és diploma.
- Szakmunkástanuló-viszony igazolására a szakmunkásbizonyítvány (tanoncigazolás).
- Katonai szolgálatot (hivatásos vagy sorkatona) igazoló katonakönyv. Hadifogság esetén annak idejét bizonyító hadifogolyelbocsátó igazolvány.
- Ha az igénylőt személyes szabadságában korlátozták, az erről kiállított hatósági bizonyítvány.
- Kisiparos, magánkereskedő, illetőleg egyéni vállalkozó esetén közölni kell azt a törzsszámot, amelyre a társadalombiztosítási járulékot befizette.
- Továbbá minden olyan okmány mellékelendő, amely biztosítási jogviszonyt, illetőleg munkavégzést igazol, és nem szerepel a munkakönyvben.

a) Ha az érdekelt már rendelkezik a szolgálati idejét elismerő határozattal, akkor az öregségi nyugdíj igényléséhez, amint elöljáróban említettük,

az ONYF. 3515-2712/A Igénybejelentés öregségi nyugdíjhoz, továbbá

az ONY. 3515-269/A Munkabér-jövedelem igazolás

című nyomtatvány kitöltése szükséges.

Az igénybejelentéshez csatolni kell a munkáltató igazolását arról, hogy az utolsó jogviszony mikortól meddig állt fenn. A munkáltató köteles mellékelni a munkáltatónál vezetett és lezárt egyéni járulékelszámolási lapot, a Nyugdíj- és Egészségbiztosítási Egyéni Nyilvántartó Lapot és a tb-igazolványt is.

b) Ha az öregségi nyugdíj iránti igénybejelentést nem előzte meg a szolgálati idők összeszámítása, akkor a következő nyomtatványokat kell kitölteni:

ONYF. 3515-270/A Igénybejelentő lap;

ONYF. 3515-6. Kivonatos másolat a munkakönyvből (az eredeti munkakönyvet csatolni kell);

ONYF. 3515-269/A Munkabér-jövedelem igazolás.

Természetesen az a) pontban jelzett többi igazolásra is szükség van.

II.

A továbbiakban a nyugdíj megállapításának két egyedi jogosultságáról szólunk, a különféle változatokat példákkal megvilágítva.

Az 1944-ben született nők öregségi nyugdíjra jogosultsága

Az öregségi nyugdíjra az a személy jogosult, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt elérte (betöltötte), és a törvényben meghatározott szolgálati időt megszerezte. E két feltétel együttes fennállása esetén lehet tehát megállapítani az öregségi nyugdíjat. Ennek alapján az öregségi teljes nyugdíjra akkor szerez jogosultságot az 1944-ben született nő, ha a reá irányadó 59. életévet betölti, és eddig az időpontig legalább 20 évi szolgálati időt szerez. Ha a jelzett időpontig az előírt 20 év szolgálati időt nem szerzi meg, de rendelkezik legalább 15 év szolgálati idővel, úgy öregségi résznyugdíjra lesz jogosult.

Példa. Az 1944. május 15-én született N. Károlyné legkorábban 2003. május 15-től jogosult öregségi teljes nyugdíjra; mégpedig akkor, ha eddig az időpontig a jogosultsághoz szükséges 20 év szolgálati időt megszerezte. Ha ennél kevesebb, de legalább 15 év szolgálati idővel rendelkezik, úgy öregségi résznyugdíjra válik jogosulttá.

Az 1944-ben született nők előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultsága

Az előzőekben ismertetett 59. életév betöltése előtt is igénybe veheti az öregségi nyugdíjat az 1944-ben született nő, de csak akkor, ha rendelkezik az előrehozott öregségi nyugdíjhoz szükséges - emelt - szolgálati idővel. Csökkentés nélküli előrehozott öregségi nyugdíj jár ugyanis az 1944-ben született nőnek a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárnál legfeljebb 5 évvel alacsonyabb életkorban, de legkorábban az 55. életév betöltésétől akkor, ha eddig az időpontig legalább 36 év szolgálati időt szerez.

Példa. Az 1944. május 22-én született B. Istvánné öregségi nyugdíjra az 59. életéve betöltésétől, tehát 2003. május 22-től lenne jogosult. Ő azonban szeretne már az 55. életéve betöltésétől, tehát 1999. május 22-től nyugdíjba menni. Benyújtott igénye alapján a lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási szerv határozattal megállapította, hogy 36 év 100 nap szolgálati idővel rendelkezik. A kért időponttól tehát a csökkentés nélküli előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult.

Példák az előrehozott öregségi nyugdíjjogosultságra az ún. gyermekkedvezmény alapján.

1. S. Lászlóné 1944. június 10-én született. Nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 34 év. Ám növelni lehet a szolgálati idejét két évvel, mivel születési anyakönyvi kivonattal igazolta, hogy 1972-ben és 1974-ben gyermekei születtek. A két gyermekre tekintettel növelt szolgálati ideje (34+2 év) alapján előrehozott öregségi nyugdíjra lehet jogosult legkorábban az 55. életéve betöltésétől, azaz 1999. június 10-től. Meg kell jegyeznem, hogy az előrehozott öregségi nyugdíj összegének meghatározásánál a tényleges szolgálati idő (34 év) után járó mértéket veszik alapul.

2. N. Csabáné 1944. augusztus 3-án született. Van két tartósan beteg gyermeke. Nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 33 év. Növelni lehet viszont szolgálati idejét 3 évvel, mivel születési anyakönyvi kivonattal és orvosi igazolással bizonyította, hogy a 2 gyermeke tartósan beteg. A két tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermekre tekintettel növelt szolgálati ideje (33+2x1,5 év) alapján azonban előrehozott öregségi nyugdíjra szerez(het) jogosultságot 1999. augusztus 3-ától.

3. M. Kálmánné 1944. szeptember 6-án született. Nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 34 év. Megszerzett szolgálati idejét neki is emelni lehet, mivel a jogszabály mellékletében szereplő nyilatkozattal igazolta, hogy férje előző házasságából származó két gyermeket (mint nevelt gyermekeket) 7, illetve 9 éves koruktól azok 19, illetve 22 éves korukig saját háztartásában felnevelte. A nevelt gyermekekre tekintettel növelt szolgálati ideje (34+2 év) alapján előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult lehet 1999. szeptember 6-ától. (Ugyanakkor az előbb említett gyermekek után azok - esetleg újabb házasságban élő - édesanyja is jogosult lehet a jelzett kedvezményre, mégpedig a "szülés" jogcímén, amennyiben előrehozott öregségi nyugdíjat igényel.)

Példa az 1944-ben született nők csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultságára.

M. Róbertné 1944. október 19-én született. Nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 32 év. Születési éve alapján akkor lenne jogosult csökkentés nélküli előrehozott öregségi nyugdíjra, ha rendelkezne 36 évi szolgálati idővel. Jogosult lehet azonban csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra, mivel a reá irányadó szolgálati időből (36-32=)4 év hiányzik. A csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását 1999. november 1-jétől kéri. Ekkor még csak 55 éves, a születési éve alapján irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez (az 59. életévhez) 1448 nap, azaz 48x30 nap hiányzik. Mivel az előírtnál 4 évvel kevesebb szolgálati idővel rendelkezik: a csökkentés mértéke - az ő esetében - annyiszor 0,4% lesz, ahányszor 30 nap hiányzik a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez. Ennek mértéke tehát 48x0,4%, azaz 19,2%. Az öregségi nyugdíj összege 32 évi nyugdíjra jogosító szolgálati idő esetén a nyugdíj alapjául szolgáló havi nettó átlagkereset 70%-a. Ezt kell csökkenteni a jelzett 19,2%-kal, amely alapján a nevezett csökkentett mértékű előrehozott öregségi nyugdíja az alapul szolgáló havi átlagkeresetének az 50,8%-a lesz.

Az 1939-ben született férfiak nyugdíjra jogosultsága

Az öregségi teljes nyugdíjra jogosult az 1939-ben született férfi, ha a 62. életévét betölti, és legalább 20 évi szolgálati időt szerez. Az öregségi résznyugdíjra jogosultsághoz legalább 15 év szolgálati idő szükséges.

Példa. Nagy Péter 1939. október 10-én született. 2001. október 10-étől jogosult öregségi teljes nyugdíjra, ha eddig az időpontig legalább 20 év szolgálati időt szerzett. Amennyiben ennél kevesebb, de legalább 15 év szolgálati idővel rendelkezik, öregségi résznyugdíjra jogosult.

Az öregségi nyugdíjkorhatárnál alacsonyabb életkorban, de legfeljebb a 60. életév betöltésétől *előrehozott öregségi nyugdíj* jár az 1939-ben született férfinak, ha legalább 38 év szolgálati időt szerzett. A hiányzó szolgálati idő pótlására ő is jogosult az ún. gyermekkedvezmény alapján. *Példák:*

1. 1939. október 30-án született férfi nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 35 év. Születési éve alapján akkor lenne jogosult előrehozott öregségi nyugdíjra, ha rendelkezne 38 év szolgálati idővel. Növelni lehet viszont szolgálati idejét három évvel, mivel a 17/1990. (V. 8.) SZEM rendelet szerint kiállított orvosi igazolással bizonyította, hogy két gyermekét, akik sajnos szellemi fogyatékosak, legalább 10 éven át saját háztartásában nevelte. A két tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermekre tekintettel növelt szolgálati ideje (35+2x1,5 év) alapján előrehozott öregségi nyugdíjra lesz jogosult 1999. október 30-ától.

2. Az 1939. november 1-jén született férfi nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 36 év. Ez nála is növelhető, mivel a 89/1990. (V. 1.) Mt. rendelet mellékletében szereplő nyilatkozattal igazolta, hogy felesége előző házasságából származó két kiskorú gyermekét (mint nevelt gyermekeket) saját háztartásában nevelte. A nevelt gyermekekre tekintettel növelt szolgálati ideje (36+2x1 év) alapján előrehozott öregségi nyugdíjra lesz jogosult 1999. november 1-jétől.

Példa a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra.

Az 1939. december 10-én született férfi nyugdíjjogosultság szempontjából elismert szolgálati ideje 35 év. Jogosult lehet azonban *csökkentett* összegű előrehozott öregségi nyugdíjra, mivel a szükséges szolgálati időből 3 év hiányzik. Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását 1999. december 10-től kérheti. Ekkor még csak 60 éves, tehát a reá (születési éve alapján) irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez (62 év) 730 nap, azaz 24x30 nap hiányzik. Mivel az előírtnál 3 évvel kevesebb szolgálati idővel rendelkezik, a csökkentés mértéke annyiszor 0,3% lesz, ahányszor 30 nap hiányzik a reá irányadó nyugdíjkorhatár betöltéséhez. Ennek mértéke tehát 24x0,3%, azaz 7,2%. Az öregségi nyugdíj összege 35 évi szolgálati idő esetén a nyugdíj alapjául szolgáló havi nettó átlagkereset 75,5%-a. Ezt kell csökkenteni a jelzett 7,2%-kal, így a nevezett csökkentett mértékű előrehozott öregségi nyugdíja az alapul szolgáló havi átlagkeresetének 68,3%-a lesz.

Összeállította:
Horváth Erzsébet tb-szakértő

KÖZLEMÉNY LAPUNKRÓL

A régi formában, de megváltozott tartalommal megjelenő Pedagógusok Lapját településenként minden alapszervezetünknek - a hírlevél korábbi címlistája alapján - ingyen megküldjük. A PSZ szervezetei tehát előfizetés nélkül kapják meg a lapot, mégpedig településenként egy címre postázva. Az egyes intézményekhez a PSZ települési szervezetei juttatják el.

Minthogy azonban számos önkormányzat, oktatási és kulturális intézmény, valamint egyéni érdeklődő is szeretne hozzájutni a PSZ sajtóorgánumához, ezt - előfizetés ellenében - eljuttatjuk hozzájuk.

Az évi előfizetési ár 2.400 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkeztét követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, fél oldalas 40.000, negyed oldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 30 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel.

Végül örömmel jegyezzük meg, hogy lapunk - amint az impresszumunkban is olvasható - már Internet címünkről Word 6.0 formátumban letölthető.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumokban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(1999. V. 4.)

Ötszázalékos létszámleépítés lesz a közoktatásban

Az iskola-összevonások és -bezárások miatt a tanév végén várhatóan a pedagógusok átlagosan mintegy öt százalékát bocsátják el - tudtuk meg Árok Antaltól, a Pedagógusok Szakszervezetének titkárától. Emellett továbbra is hiány van idegen nyelv és informatika szakos tanárokból, s az iskolák egy részében több nevelési feladat is ellátatlan marad.

A pedagógusok létszáma a csökkenő gyereklétszám ellenére 1994-ben érte el csúcspontját: 169,5 ezer nevelő dolgozott a közoktatásban. A tavalyi tanévre számuk 161,1 ezerre apadt, az idén azonban ismét emelkedett, 162,5 ezerre. Az óvodások és a közoktatásban tanulók létszáma ehhez képest folyamatosan csökkent. (...)

Az 1994-95-ös tanévben mindössze kétszázalékos volt a pedagógus-munkanélküliség, de az 1996-97-es tanévben sem haladta meg a 3,5 százalékot. Az idén az iskola-összevonások és -bezárások hatására várhatóan a pedagógusok öt százalékát bocsátják el. A leépítések elsősorban a nagyobb városokat érintik: Székesfehérváron és Szolnokon például mintegy tíz-, Szegeden hat-, Tatabányán nyolcszázalékos elbocsátás várható.

(1999. V. 5.)

Az oktatási tárca vitája a PSZ-szel

A Oktatási Minisztérium tervei között nem szerepel a pedagógusok létszámának csökkentése, de a fenntartó önkormányzatok még nem hozták meg az iskolaátszervezésre vonatkozó döntéseiket - mondta a tárca kabinetfőnöke. *Sió László* arra a *Népszabadságban* megjelent, a Pedagógusok Szakszervezete közlésén alapuló hírre reagált, hogy az iskola-összevonások és -bezárások miatt a tanév végén várhatóan elbocsátják a pedagógusok mintegy öt százalékát. A kabinetfőnök szerint kicsi a valószínűsége annak, hogy az átszervezéseket követően tanárokat bocsátanának el.

(1999. V. 8.)

Szirének a tanárkórusban

Vasárnap délután a Körcsarnokban emlékhangversennyel ünnepli tízéves fennállását a Pedagóguskórusok Országos Társasága. (...)

A pedagóguskórusok mozgalma egyébként több mint ötvenéves. Ma már az egyetlen olyan kórusmozgalom, amely egykor egy ágazati szakszervezethez kötődött, és a rendszerváltozás utáni időszakban is életképesnek bizonyult. A vasasok, a postások vagy az építők kórusai megszűntek az elmúlt évtizedben, igaz, a tanárkórusok is lazábban kötődnek ma már a Pedagógusok Szakszervezetéhez. Nógrádi László, az országos társaság elnöke szerint legalább 50-60 pedagóguskórus működik az országban, közülük 37 tagja a szervezetnek. Ez azt jelenti, hogy nagyjából 1400-1500 tanár tekinti egyik legfőbb hobbijának az éneklést.

(...) A rendezvény létrejöttét a kulturális tárca 800 ezer, az oktatási tárca 500 ezer és a Pedagógusok Szakszervezete is 500 ezer forinttal támogatta.

(1999. V. 27.)

Mi mindenre jó egy iskolaépület?

(Keretes jegyzet)

Ésszerűsíteni muszáj: az elmúlt tíz évben több mint 200 ezerrel csökkent az általános és középiskolások létszáma, az iskolák fenntartása drága, az önkormányzatok forráshiánnyal küzdenek. A Pedagógusok Szakszervezetének adatai szerint az idén több mint száz iskolát szüntetnek meg, illetve szerveznek át a fenntartóik. Az iskolák összevonásának és megszüntetésének azonban megvannak a szabályai. Először is az érintett intézményekkel és a szakszervezetekkel is egyeztetni kell a terveket. (...) Szakmai vélekedések szerint az iskolafenntartó önkormányzatok kényszerhelyzetben vannak: egy részük már végrehajtotta az oktatási intézményeinek szerkezeti átalakítását - bezárta, összevonta, karcsúsította iskoláit -, a többség azonban csak az idén és a következő években lát neki ennek a feladatnak.

(1999. VI. 1.)

A PSZ a pedagógusbérekről

A pedagógusok fizetése 88 százaléka a nemzetgazdasági átlagnak. A keresetnek az egy főre jutó GDP-hez viszonyított aránya az 1991-ben mért 105,8 százalékhoz képest 1999-re 77 százalékra esett vissza - hangzott el a Pedagógusok Szakszervezetének a pedagógusnap alkalmából megrendezett tegnapi ünnepségén. 1991-hez viszonyítva csaknem 35 százalékkal csökkent az önkormányzatok közoktatási támogatásának reálértéke, és 20 százalékkal lett kevesebb az oktatásra fordított pénz.

NÉPSZAVA

(1999. V. 22.)

Emelkedhet a minimálbér?

Lapunk értesülései szerint *Fónagy János*, a Gazdasági Minisztérium politikai államtitkára, *Horváth Gábor*, a munkáltatók és *Szabó Endre*, a munkavállalók soros elnöke tegnap megállapodott: az Országos Munkaügyi Tanács (OMT) június 18-án ül össze legközelebb. A tanácskozás fő témája a minimálbér lesz, a partnerek szeretnének az OMT egész évi programjáról megegyezni, valamint számítanak a kormány tájékoztatójára a korkedvezményes nyugdíj ügyében.

(...) Lapunknak Szabó Endre, a munkavállalók soros elnöke úgy nyilatkozott, várhatóan a szakszervezetek egységesen a 25500 forintos minimálbért támogatják majd az OMT ülésén. Szabó szerint ez 1,5-2 százalékos reálértéknövekedést jelentene a legkisebb keresetek körében.

MAGYAR HÍRLAP

(1999. V. 10.)

Iskolákért tüntetnek Pécsett

Iskolabezárás ellen tüntetnek ma, várhatóan kora délután a diákok és a tanárok Pécs főterén. Az ügyben még egyetlen konkrét döntés sem született, de a város az átszervezésektől félmilliárdos megtakarítást remél.

(...) A baranyai megyeszékhely intézményeinek átszervezését, amely mintegy húsz iskolát érint majd, döntően pénzügyi okok indokolják. (...) Az intézményátszervezésekről június 30-án dönt a közgyűlés.

Pécs polgármestere, Toller László szerint a jelenlegi helyzet annak is köszönhető, hogy az elmúlt nyolc év alatt egyetlen olyan intézkedés nem történt a városban, ami figyelembe vette volna a folyamatosan csökkenő gyermeklétszámot. (...)

A pécsi Pedagógusok Szakszervezete nem tartja szerencsésnek, hogy az önkormányzat - a tavalyi évhez hasonlóan - idén is a tanév befejezésének időpontjára halogatja a döntést, amelyben az összevonások mellett iskolák megszüntetése is szerepel.

TALLÓZÓ

(16. hét)

Pedagógus Szakszervezet

"(...) A szakszervezet megállapítja, hogy a települési önkormányzatok a részben szükséges iskolai szerkezetátalakítást önkényesen, az érintettek megkérdezése nélkül akarják végrehajtani. (...)

Az átszervezés nem csak munkahelyeket akar megszüntetni, de érzékenyen érinti az iskolai infrastruktúrát is. Van olyan település, ahol egyetlen cél lebegett a tervező előtt, hogy eladási célra felszabadítsa az ott található, ma oktatásra használt - és arra épült - értékes ingatlant. (...)

Borbáth Gábor főtitkár még hozzáfűzte, ha valóban a harmadik évezred felé akar a kormányzat haladni, akkor a már tervezettnél sokkal nagyobb mértékben kell támogatnia a tanügyet, és átfogó stratégiával kell kezelnie azt.

(Szegény önkormányzatok és az oktatás esete
- kesta -, A Szabadság, április 23.)

HVG

(1999. V. 29.)

Iskolabezárási hullám

KICSENGETÉS

(...) Legutóbb 1995-ben, a Bokros-csomagot követően söpört végig Magyarországon olyan iskolabezárási hullám, mint ezekben a napokban, bár pontos számokat csak az őszi iskolakezdéskor lehet majd tudni, hiszen az önkormányzatok többsége még nem hozta meg a végső döntését, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) összesítése szerint az ország 3750 általános iskolájából 91-nek az összevonása és 18-nak a megszüntetése szerepel a helyi képviselő-testületek terveiben. Arról azonban Árok Antal PSZ-titkár még közelítő adatot sem tudott mondani a HVG-nek, hány helyen ítélte a képviselő-testület lassú halálra az iskolát, megtiltva újabb első osztályok indítását. Változás viszont a korábbi évekhez képest, hogy ezúttal nem a kistelepülési iskolák létét fenyegeti a legnagyobb veszély - ott a racionalizálás pár éve már gőzerővel beindult (HVG, 1996. február 17.) -, hanem a döntést korábban halogató nagyvárosok vannak soron. (...)

Azt egyébként a bezárások, összevonások elleni tiltakozások szervezésében élen járó PSZ-nél is elismerik, hogy a tanköteles korú gyerekek számának nagyarányú csökkenése helyenként indokolttá teszi az iskolai intézményhálózat racionalizálását (az elmúlt nyolc évben 10 százalékkal, 1,9 millióra csökkent a közoktatásban részt vevő

tanulók száma). Ám a szakszervezet megítélése szerint az önkormányzatok többsége demográfiai okokra hivatkozva ugyan, de pusztán pénzügyi megfontolásokból hozza meg döntéseit. Ezért azt kérték az oktatási tárcától, dolgozzon ki olyan adaptálható eljárásokat, amelyek arra orientálják az önkormányzatokat, hogy az intézményrendszer átalakítását ne rövid távú költségvetési szempontok alapján hajtsák végre. Árok Antal PSZ-titkár szerint az önkormányzatok azáltal is kifejezésre juttathatnák szándékaik "tisztaságát", ha a bezárások, összevonások révén felszabaduló pénzeket nem vonnák ki az oktatásból.

Bár az önkormányzatok többségénél azzal számolnak, hogy a racionalizálás révén elérhető, iskolanagyságtól függően néhány százezertől több tízmillió forintig terjedő éves megtakarítás a legjobb esetben is csak jövőre jelentkezik - addig pedig még többletterhet is rónak a helyi költségvetésre a tanári végkielégítések és a költöztetések -, azt sehol nem tagadták, hogy a döntésekben pénzügyi megfontolások is közrejátszottak. Az állami normatíva ugyanis csak egy részét fedezi a tényleges költségeknek, amely az iskolafenntartói támogatás kormány által kilátásba helyezett jövő évi növekedése után is várhatóan még közel 20 százalék körüli "önrész" előteremtését követeli meg az önkormányzatoktól.

168 óra

(1999. V. 24.)

Iskolabezárások Szolnokon

(...) Miután kimerültek a hitelforrások is, egyetlen lehetőség maradt: bezárni a kicsi, költséges létesítményeket. Azaz a szolnoki óvodák majd' felét, három iskolát, több bölcsődét: mintegy 1500 gyerek kezdi majd a tanévet új helyen, és legalább 250 pedagógust, valamint kisegítőt elbocsátanak. (...) A humán közszolgáltatások főosztályának vezetője, Szügyi Csongor szerint a diákok sok helyen 20-25 fős osztályokban "lézengtek", s a kis iskolákban is annyi pedagógust kell fizetni, mint azokban a mamutintézetekben, ahol akár kétannyi gyereket is okíthatnának. (...)

Harcostársakra az elbocsátandó tanárok nem lelnek. (...) A megyei szakszervezet elnöke, Szlankó Erzsébet szerint (...) az önkormányzat a fenntartó, (...) joga és lehetősége az intézményhálózat átszervezése. (...) A szakszervezet a szó szoros értelmében nem tudja megakadályozni az iskolák bezárását. (...)

A városvezetés elmulasztotta kötelességét, nem kaptak hivatalos tájékoztatást a szakszervezetek, nem ismerik a gazdasági helyzetet, nincs módjuk, sem idejük felkészülni a május végi közgyűlésre.

NÉPLAP

(1999. IV. 22.)

Még egyeztetést vár a szakszervezet

A szolnoki iskolákban bejelentett változások élénken foglalkoztatják a város lakosságát. *Szlankó Erzsébet,* a Pedagógusok Szakszervezete megyei titkárát arra kértük, mondja el, hogyan vélekedik a fejleményekről.

(...) Az országos vezetőség nemrég állásfoglalást adott ki a közoktatás intézményes átalakításáról, ennek a megszövegezésében Szlankó Erzsébet részt vett, azt saját véleményének is tekinti. Eszerint "A Pedagógusok Szakszervezete tisztában van azzal, hogy a hatályos jogszabályok keretei között a helyi önkormányzatok maguk dönthetnek a kötelező és a vállalt feladataik ellátásához szükséges intézményhálózat működtetéséről. Ugyanakkor **elfogadhatatlannak tart** (kiemelés az eredeti szövegben) minden olyan közoktatási intézményhálózat-szűkítő döntést, amelyet kizárólag likviditási, pénzügyi szempontok vezetnek, és ennek során figyelmen kívül hagyják az alapvető pedagógiai, szakmai és lakossági érdekeket." A továbbiakban pedig a kormányhoz és az Oktatási Minisztériumhoz fordul a szakszervezet, kezdeményezve, hogy "A költségvetési források kialakítása és biztosítása során tegyen meg mindent az önkormányzatok közoktatási intézményfenntartó képességének javítása érdekében."

(...) Szlankó Erzsébet hangsúlyozta, hogy a szakszervezet a pénzügyi átvilágítással egyetértett, de ez nem jelenti azt, hogy automatikusan egyetért minden, azt követő intézkedéssel. Ezekről további egyeztetés szükséges.

(1999. V. 29.)

Nem érvényesülnek a szakmai érvek

A Pedagógusok Szakszervezetének Szolnok Városi és Körzeti Bizottsága hasonlóan a megyei bizottsághoz, szintén kialakította állásfoglalását a szolnoki intézményi átszervezésről. Erről beszélgettünk *Nemes Lászlóné* városi titkárral.

(...) Mi csak a sajtóból és tagságunk híradásából értesültünk a készülő átszervezésről. Az így szerzett információk alapján számításaink szerint több mint 250, az oktatásban dolgozó közalkalmazott álláshelye szűnik meg, és ezernél több gyermek kényszerül arra, hogy elhagyja megszokott közösségét és környezetét.

(...) Az a baj, hogy az átszervezés tervezőit elsősorban, sőt kizárólag pénzügyi szempontok vezérlik, nem érezzük a szakmai, pedagógiai érdekek érvényesülését. Ugyanakkor a megtakarításra vonatkozóan csak hozzávetőleges becslések vannak.

(...) Az óvodai helyek jelentős csökkentése várhatóan kizárja a gyesen és a gyeden lévő és a munkanélküli édesanyák 3-4 éves gyermekeit az óvodai felvételből. (...) Az iskolákban pedig csökkennek a változtatásra kényszerülők továbbtanulási esélyei, elsősorban a végzősöké.

(...) Semmivé válnak az iskoláknak sajátos arculatot adó pedagógiai programok. (...)

A tervezet (...) figyelmen kívül hagyja az elbocsátandó dolgozók helyzetét, nem tesz reális ajánlást foglalkoztatásukra vagy átképzésükre. A Pedagógusok Szakszervezete jogtanácsosa hamarosan Szolnokra jön Budapestről, és fórumot tart a pedagógusoknak az elbocsátások törvényességéről, illetve az elbocsátandók jogairól.

Válogatta:
Juhász Olga sajtómenedzser

A GÁRDONYI GÉZA ALAPÍTVÁNY JAVÁRA ADAKOZÓK JEGYZÉKE

1998-ban

Brunszvik Teréz Óvoda, Győr; Felnik I., Győr; Biringer Óvoda, Győr; Szűcs Alajos, Nyúl; Óvoda, Ménfőcsanak; Nyugdíjasok, Kaposvár; Nyírbátor adománya; Lánchíd U. Óvoda, Kecskemét; Fekete Lászlóné, Budapest; Nyugdíjastagozat, Nyíregyháza; Földesné P. Márta, Hatvan; Váczi Mihály Általános Iskola, Tatabánya; Hartly Jánosné, Salgótarján; Körzeti Bizottság, Salgótarján; Kertvárosi Általános Iskola, Nyíregyháza; Petőfi Sándor Általános Iskola, Mór; PSZ, Baja; PSZ, Pécs; PSZ, Eger; VIII. Ker. Bizottság, Budapest; PSZ, Gyula; PSZ, Tamási; Bács-Kiskun Megyei Bizottság, Kecskemét; Körzeti Bizottság, Gyula; XXI. Ker. Bizottság, Budapest; Lerhár P., Kecskemét; Kölcsey F. Református Tanítóképző, Debrecen; Nyugdíjastagozat, Baja; Körzeti Bizottság, Szolnok; Városi Bizottság, Battonya; PSZ, Monor; Benedek Elek Pedagógiai Főiskola, Sopron; Adorján Kálmánné, Budapest; Láposi Gyuláné; Dr. Kelemen Elemér, Budapest; Baloghné M. Ibolya; Tinódi Általános Iskola, Nyírbátor; PSZ, Berettyóújfalu; PSZ, Veszprém; PSZ, Öcsöd; Általános Iskola, Hort; Hetabánor István, Kópháza; Kelemen Jánosné, Hort; Hargitai Károly, Budapest; Szabó Antalné, Nagykálló; Gádor U. Óvoda, Hatvan; Tasnádi József, Kaposvár; PSZ, Mátraszőlős; PSZ, Iregszemcse; Mikszáth Kálmán Gimnázium, Pásztó; Pázsit U. Óvoda, Hatvan; PSZ, Hatvan; Általános Iskola, Petőfibánya; Óvoda, Zagyvaszántó; PSZ, Nagykanizsa; Dési Huber Általános Iskola Körzeti Bizottság, Békés; Szabadság U. Általános Iskola, Hatvan; Napsugár Óvoda, Lőrinci; Pettendiné, Nagyvázsony; Vörösmarty Téri Óvoda, Hatvan; Ybl Miklós Középiskola, Székesfehérvár; Zaggó Gábor, Debrecen; Dr. Németh Kálmánné, Tapolca; Móra Ferenc Általános Iskola, Szeged.

1999-ben

Mészáros L. Úti Óvoda, Hatvan; Óvoda, Boldog; PSZ, Vas megye; Körzeti Bizottság, Szécsény; Dalmi I., Debrecen; Béke Általános Iskola, Kecskemét; Korányi Lászlóné, Hajdúszoboszló; Általános Iskola, Heréd; Általános Iskola, Ibréd; PSZ, Békéscsaba; Óvoda, Jobbágyi; PSZ, Kötegyán; 1. Sz. Általános Iskola, Békés; PSZ, Elek; Váczi Mihály Általános Iskola, Tatabánya; PSZ, Kondoros; 5. Sz. Általános Iskola, Gyula; Pathy Gyula, Kaposvár; Körzeti Bizottság, Kaposvár; Körzeti Bizottság, Békés; PSZ, Bucsa; Városi Alapszervezet, Esztergom; Hegedűs Zoltánné, Ecsed; Kopányiné Soós Ilona, Köröstarcsa; PSZ, Kunágota; Városi Bizottság, Tótkomlós; Karacs Teréz Általános Iskola, Békés.

Az alapítvány kuratóriuma köszönetet mond az adományokért, melyek örvendetesen növelik a nyugdíjas kollégák segélyezésére fordítandó összeget.

Tiltakozó aláírások átadása

Május 12-én, az alábbi levél kíséretében adták át az összegyűjtött tiltakozó aláírásokat a PSZ vezetői Pokorni Zoltán miniszternek.

Tisztelt Miniszter Úr!

A Pedagógusok Szakszervezetének Adminisztratív és Technikai Dolgozók Tagozata, tiltakozásul a közoktatásban dolgozó technikai és adminisztratív közalkalmazottak garantált bérfejlesztésének elmaradása miatt, aláírásgyűjtést kezdeményezett. A felhívásra ***47315*** fő aláírásával fejezte ki tiltakozását a nevelési-oktatási munkát segítő közalkalmazottak hátrányos megkülönböztetése miatt.

A bérfejlesztés törvényi garanciájának hiányában a közoktatásban foglalkoztatott technikai és adminisztratív dolgozók 46 százalékának bérfejlesztése - felméréseink szerint - 1999-ben nem érte el a 13 százalékot. Sokan egyáltalán nem kaptak béremelést. Ennek, valamint az adó- és járulékfizetési kötelezettségek kedvezőtlen változásának következménye, hogy a legalacsonyabb keresetű közalkalmazottak reálbére csökkent, életkörülményeik tovább romlottak.

Az aláírásgyűjtő íveket azzal a reménnyel adják át a PSZ képviselői Miniszter Úrnak, hogy a kormány megteszi a szükséges lépéseket ennek korrekciójára.

Budapest, 1999. május 12.

Borbáth Gábor
a PSZ főtitkára

Molnár Imréné
a PSZ Technikai és Adminisztratív Tagozatának elnöke

Árok Antal
a PSZ titkára

Varga László
a PSZ titkára

Az aláírások átvételekor a miniszter elmondta, hogy az OM átfogó felmérése után megvizsgálják, hogyan tudják az idei elmaradást a jövő évi béremeléskor figyelembe venni.

*

Van lehetőség

Álláskínálat azoknak a pedagógusoknak, akik intézményük megszűnése, összevonása következtében nem tudnak pályájukon elhelyezkedni

A GENERALI-PROVIDENCIA Biztosító Rt. lehetőséget biztosít felsőfokú végzettséggel rendelkező szakembereknek egy új terület megismerésére. A jelentkezőknek átképzést, folyamatos továbbképzést ad. Hatékony munkavégzés esetén nyílt karrierlehetőséget garantál. Egzisztenciát, kulturált munkakörülményeket, jó csapatmunkát nyújt.

A cég országos hálózattal rendelkezik, ezért a pálya elhagyására kényszerült pedagógusoknak ***az ország egész területén munkalehetőséget kínál.***

Az országos koordinációt központosítva végzik. A területileg illetékes vezetőkkel történő kapcsolatfelvételeket, a pontos munkaterületre történő irányítást, korrekt tájékoztatást, információt az alábbi telefonszámokon kaphatnak az érdeklődők: ***Bodó Zsuzsa: 06-30-9711-313; Dévényi Antal: 06-30-9347-954; Csaba Sándor: 06-60-317-279.***

*

"Nézzünk együtt kiállítást" címmel a Fővárosi Pedagógiai Intézet és a Magyar Nemzeti Múzeum - a Magyarország története az államalapítástól 1990-ig című kiállítás alapján - 60 órás (15 alkalommal) elméleti-módszertani továbbképzést rendez az új tanévben. Részvételi díj: 42.000,- Ft. Jelentkezési határidő: *szeptember 15.* Információ és jelentkezés: Magyar Nemzeti Múzeum közművelődési főosztály. Tel.: 317-7806 vagy 327-7749.

Kiállítást rendezett a helyi oktatási intézmények dolgozóinak alkotásaiból szakszervezetünk Váci városi szervezete a Madách Imre Művelődési Központban. Hasonló jellegű tárlat nyílt meg a soproni Gárdonyi Géza Általános Iskola aulájában. Az előbbi június 13-ig tekinthető meg naponta 10 és 18, az utóbbi június 19-ig 9 és 18 óra közt.

Jubileumra készülve...

Kettős évfordulót ünnepel a természetet kedvelő pedagógusok népes csoportja június végén *Gyulán*. Ekkor *40. alkalommal kerül megrendezésre az országos természetbarát-találkozó*, melyből az utóbbi 10-et az 1989-ben létrejött *Pedagógus Természetbarát Egyesületek Szövetségének* köszönhetünk. Ez a szervezet állt élére annak az 1954-ben, a Dobogókőn megtartott találkozóval induló, többszáz résztvevővel lebonyolított, és több tucat természetjáró szakosztályt összefogó mozgalomnak, amelynek addig fenntartója és szervezője a PSZ központja volt. A megváltozott anyagi és szervezeti keretek miatt ma a természetjáró "csoportok" száma csökkent, de a megmaradtak lelkesedése nem.

A Pedagógus Természetbarát Egyesületek Szövetségének ma 12 egyesület a tagja. A gyulai találkozón 110-en vesznek részt körükből. Azért csak ennyien, mert több jelentkező fogadására most nincs lehetőség.

Feketű József elnök és *Tóth Imre* társelnök most is az egyesületek szövetségének elnökségével közösen alakította ki a gyulai találkozó programját. Így a jelenlévők megismerkednek a város és a megye kulturális értékeivel, természeti kincseivel és természetesen a gyógyfürdő jótékony hatásával. Fakultatív program keretében az érdeklődők kis erdélyi körúton vehetnek részt, meglátogatva Nagyszalontát és Nagyváradot. Most sem marad majd el a látottak, hallottak alapján összeállított kérdésekből álló, hagyományos vetélkedő sem. Mint mindig, ezúttal is az elnökségi ülés zárja a találkozót, melyen a következő év közös terveit a közös célkitűzéseit rögzítik.

Az előzetes elképzelések szerint a 2000. év találkozójára *Veszprémben* kerülne sor. Ekkorra válhatna valóra a PSZ és a Pedagógus Természetbarát Egyesületek Szövetségének közös vágya is, hogy a szakszervezeten belüli természetbarát mozgalomnak új lendületet adjunk. Szeretnénk, ha ismét sikerülne a fiatal pályakezdő pedagógusok közül sokakat megnyerni a természetjárásnak és turizmusnak. Annak ellenére, hogy mindannyian tudjuk: a családalapítási, lakásszerzési, gyermeknevelési gondok, az alacsony bérezés miatti túlmunkavállalások éppen ezt a réteget érintik. Reményünk azonban éppen a fiatalságukra, lendületükre, tenniakarásukra alapoz. Arra, hogy az ifjúság életének formálói, mintái akarnak lenni, egy jobb, egészségesebb életvitel, életmód kialakításában. Az újraszervezéshez az egyesületek szövetsége az évek során felhalmozott tapasztalataival, a PSZ pedig anyagi, erkölcsi támogatásával, az újjáélesztésben való tényleges részvétellel tud hozzájárulni.

J. O.

*

Folyóirat - kettős szerepben

Az 1999-2000. tanév elején, augusztus végén jelenik meg az óvodapedagógusoknak, általános iskolai tanítóknak, tanároknak és középiskolai tanároknak szóló új oktatási-, egészség- és életmódmagazin, a ***Mentor*** első száma. A havonta 24 oldalon jelentkező folyóirat - műfajához híven - sokféle képes információt és szórakozást kínál olvasóinak.

Bemutatja a különböző pedagógusrétegek legkiválóbb képviselőit, híres alma matereket, új oktatási kezdeményezéseket, alternatív iskolákat, az EU-csatlakozás szempontjából bevált iskolai tapasztalatokat, segítő programokat, új továbbképzési formákat, pedagógussorsokat. Tájékoztat időszerű oktatási, nevelési tudnivalókról, jelentős kulturális eseményekről, beavat iskolai, pedagógusi tabutémákba, jogi kérdésekbe. Útjelzőként szolgál az egészséges élethez, a jó közérzethez, fittséghez szükséges módszerek, természetgyógyászati eljárások dzsungelében. Segít felismerni a középiskolások körében is veszélyesen terjedő drogfogyasztás tüneteit, s megtalálni az adott helyzetben szükséges/lehetséges válaszlépést. A magazin mindezeken túl ötleteket ad a jobb önismerethez, a másik ember teljesebb megismeréséhez. Emellett sok más érdekes rovattal is szolgál.

A magazin hónapról hónapra 16 oldalon, ***Támpont*** címmel tankönyvkritikai melléklettel jelenik meg, amely a mára hatalmassá terebélyesedett tankönyvpiacon egyfajta irányjelzőként - vagy ha úgy tetszik - "támpontként" szolgálhat. Annál inkább, mivel e témakörben jelenleg nincs más orgánum, amely havi rendszerességgel és ekkora terjedelemben nyújtana tájékoztatást. Néhány oldalon a tankönyvvilág legfontosabb információit adja közre, majd havonta mintegy 14-18 tankönyvet, segédkönyvet (tantárgyanként, ismeretkörönként kettőt-hármat) mutat be. Részben a piacon lévő, részben az újonnan piacra kerülő kiadványokat. Célunk, hogy az adott tankönyvek többségét mindenekelőtt olyan pedagógusok mutassák be, akik azokat már kipróbálták. Így a bemutatások nemcsak kritikusak, hanem gyakorlatközpontúak is lehetnek, jelezve, a könyveknek milyen előnyei, hátrányai jelentkeznek adott tanulócsoportban. A melléklet rendszeresen közli az MTV2 Tanoda című műsorában bemutatott tankönyvismertetések szerkesztett változatát is.

A magazint az a pedagógusokból, újságírókból álló csapat készíti, amely - csaknem teljes létszámban - 1998 decemberéig a Magiszter szerkesztőségét alkotta. Főszerkesztő: GYARMATI-SZABÓ ÉVA *Kiadja: Magiszter '97 Bt. Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel./fax: 352-7108.*

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) II. kongresszusának állásfoglalása

1. A SZEF változatlanul a közalkalmazottak, a köztisztviselők és a szolgálati viszonyban állók bér- és kereseti színvonalának javításáért folytatott harcot tartja fő feladatának. Indokolatlanul nagy ugyanis a lemaradásuk nemcsak a versenyszférát nézve, hanem az egész nemzetgazdaság, valamint az EU-tagállamok, sőt a csatlakozás előtt álló országok kereseti átlagához viszonyítva is.

A 2000-2002. évi költségvetési irányelvek nem adnak elfogadható távlatot a közszféra béreinek, kereseteinek felzárkóztatására, és azt vetítik előre, hogy ez a foglalkozási kör az ezredforduló éveiben is a költségvetés fő vesztese lesz.

A kormány törekvései ellentmondásosak. Egyszerre kívánja csökkenteni a költségvetési hiányokat, mérsékelni az adó- és a munkáltatóijárulék-terheket, s a kiemelt célok esetében növelni a kiadásokat. Ez azzal jár, hogy a többi területre - a közszféra többségét idesorolják - ismét csak csökkent források jutnak. Ez elfogadhatatlan az általunk képviselt szakszervezetek számára.

A SZEF a következő évekre olyan felzárkóztató bér- és keresetpolitikai intézkedéseket vár, amelyek a közszféra kereseteit a nemzetgazdasági átlagnál nagyobb mértékben emelik, és ez minden dolgozó nettó keresetnövekedésében nyilvánul meg.

A SZEF helyesli a személyi jövedelemadó rendszerének egyszerűsítését. Tiltakozik azonban a tervezett változtatások - egyebek közt az adókedvezmények eltörlése vagy lényeges csökkentése - ellen, amelyek ismét az alacsonyabb jövedelműeket sújtják erőteljesebben, miközben az átlagterhelés mérséklésének előnyeiből kevesebbet kapnak, mint a magasabb jövedelemmel rendelkezők. Tarthatatlan és tűrhetetlen a SZEF számára, hogy a társadalom kettészakadását, a torz jövedelmi viszonyokat a kormány nem tompítja, hanem a központi intézkedések hatásaként növeli. A társadalombiztosítási járulékkulcsok átalakítása folytán a keresetek a profitot növelik, ami az utóbbi években nyereségessé vált vállalati szféra és a dinamikusan bővülő beruházások ismeretében nem indokolt. A tervezett lépéseket egy magasabb bérszínvonal elérése után lehet megtenni.

Külön aggodalomra ad okot, súlyos zavarokkal járhat és a befektetésekhez fűződő bizalmat megrendítheti a nyugdíjreformhoz kötődő adókedvezmények megvonása.

2. A SZEF a közszféra illetményalapjainak ez évi befagyasztását nem pusztán munkavállalói, hanem társadalompolitikai szempontból is elhibázottnak tartja. A bértábla befagyasztása, a személyi jövedelemadó jelentős rétegek számára hátrányos módosítása és a munkavállalók társadalombiztosítási járulékának emelése következtében a közszférában dolgozók többségének reálkeresete az idén csökkent, jövedelmük vásárlóértéke rosszabb, mint tavaly. Ez megmagyarázhatatlan és tarthatatlan.

Ezért a SZEF elengedhetetlennek tartja a bértárgyalások sürgős felújítását, és a már ismert konkrét adatok birtokában differenciált korrekciós lépések megtételét.

A SZEF ítélete szerint halaszthatatlan a közszolgálat bérfinanszírozási rendszerének felülvizsgálata és új szabályozása. A közszféra béreit az államnak kell szavatolnia.

3. A SZEF nem vonja kétségbe a modernizáció szükségességét a közszférában. A reform konkrét lépéseinek előkészítése azonban csak a társadalmi hatások, a szakmai szempontok és a pénzügypolitikai körülmények együttes, egyidejű figyelembevételével, az eltérő érdekek ésszerű kompromisszumával történhet. A változtatások nem veszélyeztethetik az állampolgárok alapellátását, nem növelhetik a már ma is elviselhetetlen anyagi terheiket, nem járhatnak lényeges mértékű elbocsátásokkal.

Híreink szerint jövőre további 5-10 százalékos létszámcsökkentés várható a közszférában, noha külföldi összehasonlítható foglalkoztatási arányok szerint sem magas az ebben az ágazatban foglalkoztatottak száma, sőt az EU-hoz történő csatlakozás bizonyos területeken bővítést tesz szükségessé, egyes - főleg egészségügyi-szociális - intézményekben pedig még a szakmai létszámnormákat sem tudják teljesíteni.

A SZEF határozott véleménye, hogy foglalkoztatásról, létszámról dönteni csak mindenre kiterjedő, alapos elemzéssel, az elvégzendő feladatok és a hatályos jogszabályok figyelembevételével lehet.

4. A SZEF támogatja a közszolgálat foglalkoztatási garanciáinak, az előmeneteli rendszerek különféle - az egyes szakmák, foglalkoztatási ágak általános és különös sajátosságait is honoráló - megoldásainak, a kiemelkedő munkavégzés jobb anyagi elismerésének kidolgozását és törvényi szabályozását. Mindennek természetesen a bér- és kereseti színvonal általános emelésén kell alapulnia.

5. A SZEF által képviselt szakszervezetek tagsága körében mind nagyobb aggodalom tapasztalható a szomszédságunkban kialakult háborús körülmények miatt. A SZEF határozottan óhajtja, hogy mielőbb létrejöjjenek a feltételek a tragikus térség békéjének a helyreállításához.

Budapest, 1999. május 29.